

Krvaveča Ljubljana!

Tužna nam Kranjska!

V zadnji številki "Glas Svobode" z dne 2. t. m. smo pod nadpisom "Krvaveča Ljubljana" nekoliko napisali o nesrečnih dogodkih, kateri so se dne 20. (ne 19.) septembra v naši slovenski metropoli, v središču naše domovine dogajali.

Takrat, ko smo tisto pisali še nismo imeli nikakoršnih oficijelnih podatkov o dogodkih, torej smo se morali le na poročila drugih časopisov omejiti in to v zelo omejeni meri, kajti iskušnje nas učijo, da ameriško časopisje je skrajno nezanesljivo in naj si bode tisto katere narodnosti ali političnega mišljenja si hoče.

Prejeli smo "Slovenski Narod" št. 218 z dne 21. septembra t. l. iz Ljubljane, a verjeli nismo našim očem kaj da vidimo, ostrmeli smo ter vskliknili: Je li mogoče to, kar je pred nami? Je to istina, da se v dvajsetem stoletju z našim ljudstvom na tak način postopa? Je li mogoče, da se v Avstriji Slovencev ustavno zajamčene pravice na tak nečuvan način kršijo? Je li mogoče da avstrijski vojaki, katere avstrijski davkoplačevalci živi in vzdržuje, na mirne mladotletne, ja otroke! strelja in mori, žene, matere in povsem neprizadete moške z bajoneti prebada!!! In še sto in sto takih in enakih vprašanj so nam po glavi se vrstile, to da odgora nismo in nismo dobili. Grenka in pretužna resnica je, da so se v Ljubljani dne 20. septembra t. l. brutalni umori dogajali, kakoršnih zgodovina ne pozna in dala usoda, da bi enakih ne bilo več!

Kakor smo rekli, leži pred nami "Slovenski Narod", na kojim je debelo tiskano: "Po konfiskaciji druga izdaja." tedaj je bila prva izdaja zaplenjena, a druga izdaja — kar še ni bilo — prva stran vsa in na drugi strani 2 koloni zopet zaplenjeni! To je vrhunec vse vladne nesramnosti, kakoršne je zmožen le kak vladni valpet ko sliši na ime "Schwarz"! Temu krvoločnemu lopovu so se hlače tresle zato je rdeči svinčnik neprimerno vlogo igral, da nebi javnost izvedela, kaj da je prokleti trinog z nesrečnimi žrtvami storil iz same maščevalnosti nad Slovenci. Nam se dozdeva, da se je hotel lopovski trinog centralni vladi, koja ni nič boljše, hvaležnega izkazati, ko mu je baronstvo podelila. Sicer plemstvo podeli cesar, a cesar je star, postal je otročji, za njega je zadnji čas, da gre v "zaslužni pokoj," in naj prepusti po "milosti božji" njemu podeljeno cesarsko "čas in dobro službo" oberklerikalen Ferdinandu, da bo vsej toliko prej, do skrajnosti razdrapan Avstrija na kose razpadla.

Za danes, ko nam prostora primanjkuje, omenimo le, kaj da je bil povod nezaslišane moritve in od kod, da je izvirala.

Šolsko društvo sv. Ciril in Metoda je imelo svoj letni shod, in sicer kakor je bilo lansko leto sklenjeno, da se letos v Ptuj na Spodnjem Štajerskem snidejo. Ptuj je od pamtveka Slovensko, a prebiva v njemu nekoliko zagrizenih nemčurjev ter na čelu njim zloglasni "pek" in župan Orning. — Tega desna roka, koji je milijone zažvižgal in na vsem Spod. Štajerskem glavno nemčurško vlogo igral, je po Orningovi in pa e. k. uradnikov pristašnosti iz Ptujja zginil kot kafra ter danes na St. Clair Ave. v Clevelan-

du, Ohio "cigare" prodaja. — Ko se je zaznalo, da bo omenjeno društvo v Ptujju zborovalo, so "heilovci" z lepaki pristale na poboj pozivljali. Vse to se je pripravljalo z vednostjo župana Orninga, mestnega sveta in valpeta okr. glavarja. Nihče ni s prostom ganil za obrambo in varnost slovenskih zborovalcev in zborovalk. Policija, se ve po ukazu "paša-vih" je mirno gledala, ko so bili došli, nič slabega sluteci društveni člani in članice z kamenji, gorjačami in drugim morilnem orodjem napadeni, pobiti in več njih težko telesno poškodovani. Nekemu župniku so vso obleko raztrgali in malone ubili; niti gospem niso prizanesli.

To tolovajsko junaštvo so v ljubljanski "kazini" takoj praznovali, ter veselja besneli in hironskega "Heil" — upitja ni bilo ne konca ne kraja. S tem "heilanjem" so se "fej-častniki" v Ljubljani garnizioniranega pešpolka "kralj belgijski št. 27." strinjali, ter na pozdrav od kazinotov z "Heil" z golo sabljo pozdravu odzvali! Take lopovske izroldke v častniški obleki tudi mi pozdravljamo, toda s ogorčenim stokratnim: "Fej, barabe!!!"

Ko se je vest o ptujskem lopovskem činu po Ljubljani raznesla, so ljubljanski Slovenci demonstracijo, v znak ogorčenosti, vpriporili. Da je bila demonstracija povsem dostojna, nam ni potrebno povdarjati, toda ljubljanski nemškutarski fakinaži ni bilo to po volji, ter so demonstrante s črnolom in takimi stvarmi obličali, kar je povzročilo, da je ljudem kri zavrela in so v kazini in drugod, kjer se je črnilo raz okenj metalo, šipe pobili. To je bil za kazinote in druge nemčurje željeni trenutek. Lopovski deželni predsednik je dal vojaštvo alarmirati, vojaška oblast je pa smr-kavim navdutežem nalogo poverila, da v Ljubljani mir naredi in red vzdržuje. Ha, vojaška oblast je pravo zadela! Tem oslovskim komandantom ni v zelnoto butico prišlo, da v takih slučajih se morajo stari, izkušeni, previdni in mirnokrvni častniki za pomirjenje, po pravici razburjenega ljudstva, komandirati, ne pa smrko-line, kateri hočejo si lovrike s tem "zaslužiti", da mirno nevtralnno občinstvo in otroke mori! Fej! — Poročnik Mayer, je ukazal na ljudstvo ostro streljati. Rudolf Lunder in 15letni Ivan Adamič sta bila zadeta, da sta takoj po sprejemu sv. zakramenta poslednjega oja, izdihnila.

5 jih je bilo smrtno in ogromno število pa manj ali več ranjenih. Policijski komisar g. Mathias se je izjavil, da je poročnik Mayer, brez njegove vednosti ukazal streljati.

Za pisati in povedati imamo o tem še mnogo, toda prostora nitoraj naj za danes le še to omenimo:

Capin Schwarz mora Ljubljano zapustiti. Vojaška oblast v Ljubljani je od vojnega ministrstva strog ukor dobila, in kaj še pride bomo vestno našim čitateljem poročali, konečno pa:

V imenu vseh svobodomiselnih in naprednih Slovencev v Ameriki, izražamo naše iskreno sožalje nad nezaslišanimi dogodki, koji so se v Ptujju, posebnost pa dne 20. septembra 1908 v Ljubljani nad našimi slovenskimi rojaki dogo-

dili; izražamo naše ogorčenje in najostrejšo obsodba nad krivci umorov in tolovajskih napadov od strani vojaštva in nemčurstva.

Ob jenim izrekamo g. Ivan Hri-barju, kot županu in občinskemu svetu glavnega mesta vojvodine kranjske v Ljubljani, vso priznanje za odločen in možati nastop v prilog slovenskega prebivalstva v Ljubljani in za odbitje nemčurškega naskoka na slovenskem.

Razgled po svetu.

Avstrija.

Dunaj, 6. oktobra. Cesar Franc Jožef je odredil, da se Bosna in Hercegovina k Avstro-Ogrski spoji.

Bulgarija.

Sofija, 5. oktobra. Danes se je v Trnovu knezova proklamacija razglasila, s katero knez Ferdinand Bulgarijo za neodvisno kraljevino sebe pa za cara bolgarskega proglašala.

— Carigrad, 5. oktobra. Turčija je prepričana, da ste Avstrija in Nemčija bulgarsko proglašenje neodvisnosti pospešile, da se je proti turškemu ministru Kaimilu naperjeni udarec izvršil.

Ob bolgarski turški meji so vojaški obeh držav na spopad pripravljani. (Pri sklepu lista je došla vest, da se je vojna pričela. Op. ur.)

Serbija.

Belgrad, 5. oktobra. Vest, da si Avstro-Ogrska, Bosno in Hercegovino prispoji, je turkaj srbsko vlado in ljudstvo skrajno razburilo. Ljudstvo zahteva vojno z Avstrijo predno se spojitev uresniči.

Francija.

Paris, 6. oktobra. Francoska vlada je posredovalno vlogo prevzela, da bi vojno med Bolgarijo in Turčijo preprečila.

Diplomatični krogi so si edini, da bi se dalo vojno preprečiti in to tem bolj ko si niste dve nasprotujoči državi za vojno jednake. Bolgarija se je že delj časa na boj pripravljala in je sedaj v sposobnem stanju, medtem ko Turčija ni ničesar storila in ni za vojno pripravljena.

"Times" poroča, da je Avstro-Ogrska dva brigadna kora mobilizirala. Ob jenim poroča imenovani list, da Rusija ni dovolila, da bi Avstro-Ogrska Bosno in Hercegovino si prispojila.

Avstro-Ogrska namerava Turčijo s tem odškodovati, da jej Sandžak in Novipazar vme.

Italija si hoče položaj s tem izkoristiti, da zahteva Kretto na Grškem in pa eno pristanišče v Albaniji.

Dansko.

Kodanj, 5. oktobra. Bivši pravosodni minister Alberti, kateri je bil ob jenem predsednik kmet-ske hranilnice, je le-to za 27 milijonov danskih kron — \$7.500.000 osleparil in potem se policiji sam prijavil. Ministrski predsednik Christensen, je vsled tega odstopil ter se v parlamentu od bolesti sésedel ter jokal.

Rekel je: "Huje mi je, kot da bi mi najbolji prijatelj zavrtno bodalo v hrbet zabodel. Vse moje dolgoletno delovanje je uničeno. Jaz zapustim le ta prostor osramočen in na Danski bo stoletja ležal sramotni pečat nepoštenosti."

Rusija.

Petrograd, 6. oktobra. Kolera pojenjuje; v zadnjih 24 urah jih je 141 na novo zbolelo, 72 umrlo in 172 ozdravilo.

Amerika.

Nesreča.

Pittsburg, Pa. 5. oktobra. V Plate Glass Company tovarni je plinova razstrelba vso tovarno razrušila. 800 delavcev je ob zaslužek; nočni čuvaj W. A. Long je smrtno ranjen.

— Dayton, O. 5. oktobra. V stanovanju Lize Wagner je plin iz poškodovane cevi uhajal; plini so se vneli, ter je ena oseba usmrčena, L. Wagner in njena dve letna hčerka pa smrtno ranjeni.

Delo.

Wheeling, W. Va., 5. oktobra. Tomaž L. Lewis, predsednik "United Mine Workers of Amerika" se je proti zastopniku izjavil, da so se posestniki premogokopov v Montani in Wyomingu zjediniili ter plače delavcem, kot so vlni bile, potrdili. S tem bo 12.000 delavcov zopet vposljenih, koji so mesecce praznovali.

— Paterson, N. J. 6. oktobra. Ravnatelj Rogerjevih tovarn za izdelovanje železničnih strojev je naznanil, da z 1. novembrom t. l. bodo vsi delavci polno izplačani potem bo tovarna zaprta. Rogerjeva tovarna je podružnica od "Amerikan Locomotive Co." in je že od konca novembra t. l. polagoma delavce odslavljalja, a sedaj bo tovarna, kjer je 3500 delavcev vposljenih bilo. — zapuščena.

Grozni prizor.

Tueson, Ariz. 5. oktobra. V nedeljo je bil v Elysian Grove parku, grozn prizor viditi. Velikanski črni medved je iz kletke pobegnil ter se je zagnal v ljudstvo, kojega je bilo okoli zverinjaka vse polno. Medved je bil od mladosti v zverinjaku odrejen ter navajen, da si je hodil za neki "bar" po "sodo-pop". Medved jetništva prost, jo je naravnost k "bari" krenil, toda čuvaji so ga odpodili in skušali nazaj v kletko privedi. To je medveda razskačilo in se je ves divji med ljudstvo zapodil. Žena nekega železničarja je bila z otrokom blizo, ter je hitela, da bi na varno prišla, toda medved si je ravno njo izbral, ji otroka vzel ter ga v njeni navzočnosti na male kosce raztrgal. Policaj in drugi so medveda ustrelili; se ve še le potem, ko je nesreča že zvršena bila.

Za vodo.

Salt Lake City, Utah, 6. oktobra. Pri včerajšni 78. polletni konferenci, se je 15.000 mormoncev za strogo prohibicijo izreklo in zahtevajo tozadevne postave, da se saloni odpravijo.

Na tisoče se jih je registriralo.

5. t. m. se so odprli uradi za registriranje v South Dakoti v pridobitev Rosebud zemljišča Registracija bo trpela do 17. t. m., 19 pa se bo vršilo žrebanje, tisti ki bo zadel prvo številko si bo prvi izbral 160 akarjev zemlje iz 828.000 akarjev, kjer bo hotel. Drugi za njim, itd.

Tako bojo nekteri dobili zemljišče vredno \$50.000, drugi \$5.000 \$25.000 itd. nekteri manj nekteri več, kakor že zemlja leži.

POZOR CHICAŠKI VOLILCI!

Glede registracije nam je došlo obvestilo za zadnjo izdajo prepozn, radi tega opozarjamo vse volilce v okraju Cook, da je v torek 13. oktobra zadnji "Registration Day". Kdor ta dan ne registrira ali ne vpiše svojega imena — ako ni že storil to zadnjo soboto — ne bo smel glasovati 3. novembra. Vpisat se mora vsak na novo, pazite torej na 13. oktober!

POZOR!

Slovenska Narodna Podporna Zveza v Chicago, Ill.

Naznanja vsem do sedaj prijavljenim društvam, da je podpisani tajnik zdravniške spričevala oziroma zglasitve za sprejem, na zvezna društva razposlal, in prosil da se dotični člani prej ko mogoče zdravniško preiščejo in spričevala na gl. tajnika vrnejo.

Nekaj pa je še društev, katera vstopnine še niso doposlala, tiste prosimo, da to takoj store, da se vse prej ko mogoče vred spravi.

Pravila, katera bojo v veljavnosti do prve konvencije, so do malega sestavljena in se bojo po odobrenju društvenikov dale v tisk ter jih bomo takoj ko jih iz tiskarne dobimo društvenikom razposlali. Pravila bodo v obliki ročne knjžice in bo vzadej prostor, kjer se bojo mesečni prijemki potrdilno vpisavali. Vse druge potrebne tiskovine imamo većinoma v roki nekaj jih je pa v tisku.

Toliko daleč smo do sedaj srečno priromali in v veseljem konstatujemo, da so naše nade daleč prekošene.

Glavni odbor mi je v sinočni seji naročil, da se v imenu glavnega odbora vsem društvam in posamesnim članom zahvaljujem za izkazano zaupanje napram glavnega odbora, ter zagotavlja, da bode vse sile zastavil v proevit in blagor onim koji so v okrilje S. N. P. Zveze in še bodo vstopili.

Torej polagamo na sree vsem, kateri se za našo "Zvezo" zanimajo, da najživahnejšo agitacijo razvijajo, da prej do cilja dospemo.

Chicago, Ill. dne 8. okt. 1908.

Jos. Ivanček, tajnik.

1517 S. 43rd. Ave.

Britanska Indija.

Allahabad, 4. oktobra. Novejše povodnji so zahtevale 50.000 ljudskih žrtve. Daleč na okrog se nahajajo brezštevilni mrtveci v blatu, od kojih neznosni smrad več milj daleč puhti; zatoraj se le malo Evropejcev v upostošene kraje upa.

Hrvatski Radnički Pjevački Zbor "Svoboda" in tamburaško društvo "Sloga" priredita v soboto 10. oktobra svojo prvo

VELIKO NARODNO ZABAVO s koncertem, plesom in dramskično predstavo

v veliki dvorani Fr. Mladiča vogel So. Centre ave. in 18. ulica.

Pričetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnice v predprodaji 15c; pri vohdu 25c. Dame v spremstvu moških ne plačajo vstopnine. Tikete v predprodaji dobite pri Fr. Mladiču.

Na ti veselici se bo predstavljala krasna igra "Kčerke rada" iz delavskega življenja. Za ugodno zabavo in postrežbo skrbel bo veselični odbor.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:	
za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1018.50	5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljatev izplačuje c. kr. pošt-no hranilni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske no Domestic Postal Money Order ali pa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

109 Greenwich St., New York

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Martin Kačur.

ŽIVLJENJEPIŠ IDEALISTA.

Spisal Ivan Cankar.

TRETI DEL.

I.

"Tam ustavite, pred Simonovo hišo!" je zaklical Kačur vozniku. "Blizu šole, menda!"

"Že vem!" je odgovoril voznik, godrnjavo in je pogljal.

"Kako široka je ta cesta in kako bela!" je gledal Kačur. "Tam je bilo še v šoli, še v cerkvi veliko več prahu in blata!"

"Saj bomo kmalu videli, kako!" ga je prekinila žena černo. "No, otroka, zdaj pa že lahko izpregledata!"

"Hej Tone!" ga je stresel Kačur narahlo.

Obadva sta hkrati odprla oči, Tone in Francka.

Tone se je oziral začuden po belih, svetlih hišah, ki so stale ob cesti, po vrtilih, na katerih so se svetile velike srebrne kroglice, po zelenem in zlatorumenem polju, ki se je lesketalo izza hiš, izza vrtoč; in hiše, vrtili, polje — vse se je svetilo iz njegovih začudenih oči.

V dveh prijaznih, solnčnih izbah je stalo pohištvo v neredu in še vse zaprašeno.

"Najprej mora ta prah stran!" je zaklical Kačur. "Ta je še iz Blatnega dola!"

Nato sta urejevala stanovanje do večera, dokler nista bila obadva trudna in potna. Za hišo je bil majhen vrt z visoko, košato jablano na sredi in s klopjo pod jablano; par rumenih jabolč je viselo med rumenečim listjem. Otroci so se podili po vrtu in zdelo se jim je prostran in neskončno lep.

O mraku sta stopila na vrt tudi Kačur in žena in sta sedla na klop pod jablano.

Prijel jo je za roko in mehko, sladko mu je bilo pri sreč; gledal je v davne čase, zdelo se mu je, da trkajo spet na duri in že jih je pozdravljaj, napol še nezaupen, s solznimi očmi.

"Tončka!" se je sklonil k njej. "To bo zdaj novo življenje, vse drugačno! . . . Rada se bova imela, kakor nekoč . . .!"

Objel jo je in jo je pritisnil k sobi.

"Pojdi, norec!" se je zasmejala in je ostala v njegovem objemu. Sedela sta pod jablano, v globokem mraku, kakor tisti večer v temni krčmi, ko sta tretetala in so jima gorela lica . . .

V dolgi, staromodni, obnošeni suktnji, in istotako staromodnem širokokrajnem klobuku in z dolgo črno pentljo pod vratom se je napravil Kačur v šolo, da bi pozdravil tovariše. Šola je bila tako bela in svetla, in tako je žgalo dopoldansko solnce v velika okna, da se je Kačurju zableščalo v oči. Par mladih, veselih ljudi je stalo na belem pesku pred vrtni v živahnem razgovoru.

Kačur se je odkril zelo globoko in se je zelo globoko poklonil.

"Tudi šele prišli? Včeraj sem videl vašo procesijo!" ga je pozdravil mlad fant s prešernim obrazom in tankimi navzgor privihanimi brki.

"Pozdravljeni!" mu je segel v roko starejši, resen in zastaven človek. "Jaz sem učitelj Jerin!" Pogledal je Kačurju pazljivo v obraz in se je narahlo nasmehnil. "Vi pa niste imeli Bog vedi kakšne protekeje! Počasi ste delali kariero!"

"Postaral sem se res!" se je smehljaj Kačur v zadregi. "Slabo kariero sem delal — ampak večidel sem bil sam kriv!"

"Zelo ste ponižni!" je odgovoril Jerin nekoliko zlovoljno in se je okrenil; mladi učitelj s prešernim obrazom se je zasmehal na glas.

"Glejte, sam je kriv!"

Tretji človek, ki je stal v družbi, je molčal ter se oziral na Kačurja z rdečimi zaspanimi očmi; njegov obrti obraz je bil naguban

in starikav. Tudi Kačur se je ozri časih nanj in zdelo se mu je, da ga je bil že videl nekoč.

"Kaj niste vi tisti davčni praktikant . . . iz Zapolja?"

"Sem!" je odgovoril zaspano. "Še zmerom davčni praktikant!"

"Za Matildo hodi, kakor kužek na vrvi!" se je smejal mladi učitelj. "Že pol slovenske domovine in nekaj nemških pokrajin jo preromal z njo!"

"Kaj je Matilda tukaj?" se je začudil Kačur in se skoro prestrašil.

Na stopnicah so se oglasili urni koraki, zanel je ženski glas. Matilda je vstopila iz veže. Pogledala je Kačurju čisto od blizu v obraz, sklenila je roke in je vzkliknila.

"Jezus Kristus, to je naš evangelist!"

"Pst! Pst!" je odmajal Kačur z roko in se je smehljaj v veliki zadregi. "Kaj bi o tistih rečeh! Kar je bilo, je bilo! . . . Zdaj sem se postaral . . . imam ženo . . . otroke . . ."

Strmela je nanj, na njegov dolgi, suhi, nagubani obraz, na redko brado, ki je segala v lica, na motne trudne oči, na vse to upognjeno, betežno telo.

"Ni mogoče!"

Kačur je zmajal z ramami.

"Kaj bi bil človek zmerom nemumen! . . . Zadosti mi je škodovalo! Skoro prepozno sem se izpametoval . . ."

"In jaz sem bila nekoč zaljubljen v Vas! . . . Lehko Vam to povem — tako ste se postarali!"

Kačurju je bil razgovor siten in okrenil se je k Jerinu.

"Rad bi se pokazal gospodu nadučitelju . . . kje pa je gospod nadučitelj?"

"Gori!" je odgovoril Jerin hladno. "Saj bo prišel, kaj bi hodili k njemu?"

"Pa vendar bi se morda spodobilo, da bi gospodu nadučitelju —"

"Kakor hočete!"

S težkimi koraki je prišel skozi vežo visok, upognjen stavec, z gladko obrtiti, rdečim obrazom in čisto belimi lasmi; suktnjo je imel polno natlačeno, tako da je štrlela od njega; v desnici je držal gorjačasto, zakrivljeno palico, v levici velik višnjeve robece. Smehljaj se je dobrodušno, mahal je z robeem, kimal z glavo in pozdravljaj na vse strani. Kačur se je globoko poklonil in je hotel izpregovoriti; nadučitelj je kimal, mahal z robeem, šel je mimo in dalje.

"Ali pridete zvečer h Gašparinu? V krčmo?" je prašala Matilda Kačurja. "Tam bomo malo prepevali za pozdrav!"

"Pridem!" je obljubil Kačur zamisljen. Vsi obrazi, ki jih je videl, vse besede, ki jih je slišal — vse se je čudno skladalo s tem prebleščečim solncem, z odprtimi, prostanim poljem, z belimi hišami; motilo ga je in mu polnilo srce z nemirom.

"Kje pa bi poiskal župana?" je prašal.

"Kaj bi z županom?" se je začudil Jerin.

Kačurja je bilo sram, ni vedel zakaj, in odgovoril je jecljaje.

"Spodobilo bi se morda . . ."

"No, če mislite . . . Tamle je!" pozakal Jerin z roko. "Tista visoka, bela hiša ob veliki cesti . . . tistim lepim vrtnom . . . Zbogom!"

Kačur se je odkril, poklonil se je z uslužnim smehljajem in se je gnetil z urnimi, drobimi koraki in nekoliko iztisnjenimi koleni — kakor hodijo po navadi malodušni in bojzljivi ljudje.

"Štrebar!" je izpregovoril za njim prešerni učitelj tako glasno, da ga je Kačur slišal.

Ni se okrenil in je hitel dalje; obnošena, ohlapna suktnja je frfotala okoli njega in veter se je igral z dolgimi škrici.

"Bog mu odpusti!" je pomislil. "Kaj ve on, mladič! Nima žene, ne otrok. Da bi nikoli ne izkusil, kaj se pravi pokoneci stati, če ima človek križ na rami in se mu kolena tresajo . . . V gnezdo sem prišel, v toplo; zdaj se bom kar lepo v kot stisnil!"

Smehljaj se je predse in je mežikal v solnce, ki mu je sijalo žarko naravnost v lica.

"Teško je takole . . . iz noči naravnost v prevelik dan . . ."

Stopil je v svetlo, prostorno vežo; visoka steklena vrata so bila pred njim in za vrtni ni . . . kogar; odpreti se ni upal in ni vedel, kam bi potikal. Iz nizkih stranskih duri, morda iz kleti, je stopila dekla s košem in steklenicami v rokah.

"Ali je doma gospod župan?" je prašal plaho Kačur.

"Doma so!" je odgovorila dekla osorno in je odprhnila duri v stekleno pregrajo.

"Kaj pa bi radi?" se je okrenila med durmi.

"Učitelj sem —"

"Bom že povedala hišni!"

Zapahnila je duri in je šla; Kačur je čakal.

"Kako gosposko je vse tukaj!" se je ozrl po veži.

Že začel je korake in se je zravnal. Od one strani pregraje je stopil v vežo slok, črnobradat mož in je odprl duri.

"Stopite no bliže!" se je nasmehnil Kačurju, ki je stal s klobukom v roki in se priklanjal.

"Pa pokrijte se!"

"Gospod župan . . . moje ime je Martin Kačur, učitelj . . . šele včeraj sem prišel v ta lep kraj . . . in trudil se bom, da mu . . . ne bom delal sramote . . ."

Župan se je zasmejal in mu je segel v roko.

"Zakaj pa bi mu delali sramoto? . . . Vi ste šaljivec, se mi zdi!"

"Ne!" se je prestrašil Kačur. "Nisem šaljivec . . . Resno, gospod župan . . . in vestno . . . bom izpolnjeval svoje svete dolžnosti . . . in ne bom se ukvarjal s stvarmi, ki . . . ne sodijo v delokrog . . . ne s politiko . . ."

Z županovega obraza in iz njegovih črnih oči je izginil masmeh in pogledal je na Kačurja resno in trdo izpod košatih obrvi.

"Kaj pa to mene briga? Kaj mislite, da sem spijon? Učitelj je prav tako svobodni človek, kakor vsakdo drugi; počnite, kar se Vam zdi, da je prav! . . . Klečepalci niso najboljši ljudje!"

Segel mu je v roko, umaknil jo je hitro in je šel.

Potrt in ves nemiren se je vračal Kačur proti domu. K tlom ga je tiščala poldanska svetloba, oči so ga bolele, če se je ozrl na polje, vse prepleteno s svetlimi, nemirnimi žarki, kakor da se je solnce zlata in srebrna zrna nanj. Na fari je zazvonilo poldne in iz daljave, brenče in monotono, so se oglasile podružnice.

Bolestno in plaho je bilo Kačurju pri sreč.

"Župnik je rekel, da bi bil tujee, zaničevan in smešen, če bi se napotil zdaj, ob prepoznuri, v svetlejšje kraje . . ."

In zgodilo se je tedaj, da si je Kačur, z grozo in bolečino v sreč, zaželel Blatnega dola . . . Tistih vlažnih, zadehlih sene . . . kjer je človek spal . . . in je bil miren, se ni ganil . . . kakor v raki . . .

(Dalje prihodnjic.)

Listnica uredništva.

J. Z. Malavaščan, Pueblo, Colo. Vaš, sicer dober dopis nemoremo priobčiti, ko niste se z polnim imenom podpisali. Naznanite nam Vaš naslov, kateri tajnost ostane, potem objavimo prihodnjic.

Vse ostale dopisnike prosimo za odmor; vse pride na vrsto.

Listnica upravnništva.

Joe Pečovnik, Vam lista popred nismo mogli prestaviti, ker niste navedli ne starega in ne novega naslova. Tudi sedaj smo Vas komaj, z veliko izgubo časa, našli; toraj pozor v prihodnji spremembi naslova, ker mi tudi neznamo "coprati".

Iz temne Rusije.

Povsod je običajno, a v Rusiji pa je "muss", da kapitalistični in pa vladni listi vedno med svet trobijo, da je pisava časopisja o "ruskih grozodejstvih, pretirana" in da je v Rusiji najlepši red. Kak je ta "red" nam podaja poročilo načelnika sanitetnega oddelka gubernatorije Jekaterinoslaw, Wm. Spassky. Spassky poroča o izidu temeljite preiskave ječ v Lugansk katero tu podajamo v prevodu.

Luganske ječe so preračunjene v celem prostoru za 134 oseb; a bilo je v njih za časa revizije 349 jetnikov, in navadno je 432 jetnikov zaprtih. V posamesnih celicah, katere so za pojedine jetnike že namenjene, je po 5 pa tudi 6 oseb natlačeni. V več kot polovico celicah okna nikoli ne odprejo in ne prezračijo. Ko pomislimo, da so skoraj po vseh celicah bolniki, tako si zamoramo predstavljati vzduh, v katerim morajo jetniki bivati. Poročilo se glasi: "Zrak je skoraj v vseh celicah tako težek smradljiv in zamokl, da smo bili pri vstopu blizu bljuvanja in o-motice . . . Stranišča ukužijo zrak v vsej jetnišnici, vslic temu, da so bila znamenja vidna, da se je pred našim prihodom nekoliko počedilo." Spodnja obleka jetnikov je bila gnusna: "Neka oficijelna oseba je dognala, da spodnja obleka se jetnikom od božiča do meseca maja ni premenjala." Jetniška toališnica je prenapoljena, a vsi bolniki ne ležijo v posteljah, temveč veliko jih leži na golih tleh ali pa na železnem posteljnaku. Ob enem je komisija našla v skladišču 500 komadov blazin, veliko število spodnjih in poletnih oblek. Hrana za jetnike je skrajno slaba in nezadostna. "V trenutku revizije so bili jetniki tretji dan brez hrane." Organizacija medicinske pomoči, je izraz, kateri označi "sramoto" v polnim pomenu besede. K vsem tem pride še nečloveško postopanje administracije; ona pravi, da mora strogo postopati, da vzdržuje — red! A, to ni več disciplina

temveč, brezmejna surovost. Ne-ki jetnik je rekel: "Kdor je v Sibiriji že bil, si želi od tu, nazaj tja."

ED. SIHRA, izdelovalec finih Havana in domačih smodk. Tudi prodajam vse vrste tobak na debelo in drobno. 612 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

LEPA GOSTILNA, domača kuha, Schlitz piva. Dvorane za društvene seje. Moderno kegljišče za zabavo. **JOSEPH F. BOLEK**, 621 Blue Island Ave vogal 19. St.

Raznovrstne **GLASBENE INSTRUMENTE** prodaja in popravlja **Josip Jiran** 459 W. 18th St. Chicago, Ill. Največja zaloga raznovrstnih harmonik. Pišite po cenik.

BRATJE ARNOS. Grocerijski trgovci, na debelo in drobno, ter z raznim sadjem in zelenjavo. Vsa naročila se na zah tevo na dom pripelje. 639 Blue Island Ave. Chicago. Telefon: 3219 Canal.

VODAK-OVA GOSTILNA 683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl. Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja TEL. CANAL 7641

MATIJA ERKLAUC Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima veliko zalogo raznega blaga v izdelovanje novih oblek, in da popravlja tudi stare, vse po zmerno nizkih cenah. 624 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

IMPORTIRAN tobak iz stare domovine. V zalogi ima po 7, 8, 13 in 17 kr., kakor sport, sultan in damske cigarete.

J. VOKOUN, 559 W. 18th St. Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Če trpite na revmatizmu ki vam povzroča večno bol, poskusite **Pain-Expeller**. Dr. Richterjev Pain-Expeller. Ozdravel vas bo v kratkem — in če se boste z njim drgnili boleče dele zjutraj in zvečer, vas ozdravi popolnoma. Hranite eno steklenico tega leka vedno v hiši. Zdravilo je dobro za revmatizem, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih in na členkih, zobobol in nevalgijo. V vseh lekarnah po 25 in 50c. Pazite na sidro na steklenicah.

F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl St. NEW YORK.

GOTOVO ZA VAS

Jesenske obleke so došle, oglejte si jih na oknu in v prodajalni. Obleke in suktnje naj-novejšega kroja po primerno niskih cenah vpošteva je kakovost blaga. Od

\$7.50 do \$25.00

Schwitzner CLOTHING CO. se dobi najboljše. Kupite pri nas si prihranite denar.

577-579 BLUE ISLAND AVE.

Ne trpite radi sramožljivosti.

Ko se lahko ozdravite zanesljivo v kratkem času. Vse bolezni, možkih, ženskih in otrok ozdravimo gotovo hitro in zanesljivo. Zastupljenje krvi, plučne in prsne ter očesne bolezni, nadalje revmatizem, ledvice kakor tudi vse tajne bolezni. Zdravniki, specialisti, uradujejo celi dan in zvečer. Pridite si po nasvet

C. G. Fonček, že 22 let lekarnar
586 S. Centre Ave. vogal 18. ceste.

Velika zaloga evropskih zdravil, recepti zdravnikov se hitro in točno izvršujejo. V zalogi imamo tudi razne zelišča in korenine. Pošijamo denar v domovino po ameriškim poštem povzetju, prodajamo tudi šifkarte

Kake pomoči zamore delavec pričakovati

od TAFTA ALI BRYANA?

KAJ ZAMORE DELAVEC PRIČAKOVATI OD TAFTA?

Mi lahko zategadelj zabilježimo naslednje:

Faktum 1. — Mr. Taft in republikanski kongres ne moreta postaviti slabih časov s popravljeno njem njihov tarifa.

Kaj pa s preganjanjem "slabih" trustov? Mr. Taft, kakor tudi predsednik Roosevelt, sta prepričana o tem. Oba verujeta da so nekateri veliki trusti "dobri" nekateri pa "slabi".

Dobrim trustom se pusti, da zlagajo za agitacijo in potem se jih pusti v miru!

Slabe truste se pa neusmiljeno preganja in tira pred sodnike, kjer se jim naloži globa od \$6,000 do \$29,000,000.

Ako je globa samo \$6,000 plačajo vsoto — ker je veliko ceneje. Ako je pa \$29,000,000, pa ne plačajo, ker nočejo.

Mr. John D. Rockefeller, lahko spriča to dogodbo.

Toda, ako je globa plačena ali ne, se z kršenjem postave nadaljuje, kot bi se ne bilo ničesar zgodilo.

Predsednik Roosevelt, je uničil "Northern Securities Companijo" a ta družba je bila organizirana, da zabrani dvema velikima železnicama na zapadu, da nebi tekmovali med seboj in cene vožnji znižale. Na kratko povedano: Roosevelt, je družbi uničil privilegij, (Charter) po katerem je bila družba postavno organizirana za obstoj, kot katerakoli druga, a jo je predsednik prisilil da se je razšla. Zabranil pa le ni upraviteljem železnice, da bi ne delali businessa, kot so ga delali popred.

Ob kratkem povedano, predsednik ni imel moči, da bi bil rekel upraviteljem železnice: "Morate! Ako ena naredi nižje ali višje cene ji druga mora slediti."

Tako je popolnoma naravno, da ako izdelava ena je druga ne sme znižati. Železnice bojo upravljale svoja dela poslej, kot so to delale doslej, ko še Roosevelt poznale niso.

Nič se ni zgodilo v dosego, ko se je nameravalo vstaviti znižanje cen, zaželjenim strankam. Vlada je dosegla le to, da je prisilila par železnice, da so plačale dosojene jim globe, ker je bilo tako za nje cene, in ker so jako malo dobička naredile pri znižanju voznice, ter jim je bila radi tega tudi zelo nizka globa došojena.

Zelo smešno pa je vse to, ako pomislimo, da je tu veliko in raznih izhodov za družbo: ona lahko na več načinov vrne uplačano vsoto ali delež pošiljatelju za prevoz blaga, brez da bi o tem vlada kedaj kaj izvedela.

Vzemimo le en sam tak slučaj. Železniški vslužbenec je šel k klavničarju in naročil je tisoč krač. In ker so se mu krače dopadle je za nje samovoljno ponudil \$10 za komad. Delavec je imel le malo denarja, družina njegova je pa bila tudi tako majhna, da bi teh krač ne snedla 50 let, ako bi tudi nič družega ne jedla, kot samo "šunke" trikrat na dan. Resnično pa je tudi dejstvo, da ni nikjer zapisano, da bi bile krače odposlane na določeno mesto. Toda klavničar je prejel denar, katerega je plačala železniška družba, in za to vslogo pošilja klavničar še vedno po tej progii svojo suho robo.

Ako pregledamo še druge "slabe" truste, ki so bili oziroma še lahko bojo preganjani od vlade, se moramo nehoti uprašati, kje je zabilježeno, da je tako preganjenje dalo že kedaj delo kakemu pomožnemu možu, ali da se je zboljšala plača le enem delavcu, ter se cena znižala v splošno ljudsko korist?

Jeli Pennsylvanski — anthracite premog ceneji? Ne. Še mu nikdar ni bila tako visoka cena, kot sedaj.

Ali so cene mesa znižane? Ravno nasprotno, vedno višje so. In

ne samo to; še ne dolgo tega so zvišane cene mesa, prekobile vse meje nesramnosti, ker je povisek proporcionalno neznatna malenkost, ko je mesni trust dal živinorejeem.

Mesni trust, kakor premogovni trust in železnice so bili grozno preganjani po predsedniku Rooseveltu.

Faktum 2. — Mr. Taft in republikanski kongres bi ne ustavili slabih časov stem, ako bi preganjali "slabe" truste. In pričakovati tudi ne moremo, da bi oni omejili industrijsko tlačanstvo s upeljevanjem stvari, katere nam ponuja republikanski načrt namreč, da bode stranka to uveljavila, ako se ji zopet poveri vlada.

Časi niso radi tega slabi, ker Panama-prekop še ni izgotovljen, tudi nam doma ne bo pomagano, ako se še par sto milijonov dolarjev v onem jarku zakople. Časi niso slabi, kako vendar, ko se je toliko denarja potrošilo za vojno in mornarico, kot še nikdar popred: v tem takem se nezadovoljnost le še bolj množi, ko se tri do štiri sto milijonov dolarjev na leto potroši za nove bojne ladje in v pomnožitev armade: to tudi bojo slabe posledice, in namesto boljših bojo časi vedno slabši, sosebno pa bojo pri tem prizadeti navadni delavci in farmarji.

Ako smo prevdarili kar nam republikanska platforma — načrt — obljubljuje in kaj bo Mr. Taft in republikanski kongres za nas storil, ako bode zopet izvoljen; kar se tiče novih in popravljenih že obstoječih postav v namen, da se temu odpomore, si lahko mislimo kako so Mr. Taft in njegova stranka naklonjeni delavstvu.

Kadar in kjer ni postave, da bi se po nji pravično sodilo one, ki delajo za druge, potem je še edina pomoč, ki delavcem preostaja — stavka. Stavka je industrijska vojna, in delavstvo kadar za stavka, mora v prvi vrsti gledati na to, da dobi stavko hitro — drugači jih kapitalisti izstradajo. Zapovedniki morajo biti večji in hitri v eksekuciji svojih namenov. Stavke se more udeležiti kolikor največ mogoče uposlenih delavcev in vsodbujati se jih more k hitri pridobitvi stavke, drugače postane tudi močno sree, ki bije zraven prazne denarnice — slabo; in lačni stavkarji izgubijo hrabrost, ako se jim stvar, za katero se bijejo, vedno odteguje.

In sedaj sledi sodnijska prepoved (Injunction), katere teška senca pade na scagano armado štrajkarjev, in ves up jim splava, ko vidijo kako so pahnili njih voditelje v ječo, brez porotne obravnave, za to, ker so prelomili povelje, katero je izdal "Injunction sodnik" in ne državna konstitucija ali deželna postava.

Kako stališče pa bi Mr. Taft in republikanski kongres zavzela napram Injunctionom? Glede Mr. Tafta je ljudstvo že popolnoma prepričano o njegovih dobrih delih, prepričano je pa tudi glede republikanskega kongresa, kateri se niti niso zmenili ne bo za vse to, kakor hitro je na svojem prostoru.

Mr. Taft, je, kar je vsakemu delavcu znano, takorekoč oče teh sodnijskih prepovedi. On kot zvezni sodnik jih je prvi iznašel in v prakso upeljal, princip, ki je postal pravičen in veljaven za sodnika, da se umešava v mirno prakso med delavstvom in njih bosu, ki se pogajajo za mir med seboj, pripoznat od vseh vladajočih postav, in potem bil je on sam sodnik in porota, zaslišal in sodil namesto, da bi bil opravljal svojo službo postavnim potom.

Leta 1894, ko je bil veliki štrajk vseh ameriških železničarjev proti Pullman Palace Car Co. je Mr. Taft, kot zvezni sodnik v Cincinnati, ščitil Pullman Co. s svojim injunctionom in sicer tako brutalno napram delavstvu, kot bi vih tel najbolj brutalen policaj svoj knipel po glavah brezskrbnih mešanov. Vse to pa zato, ker vo-

ditelji tega štrajka so se opirali na postavodajalstvo ter prezirali njegovo prepoved on pa jih je pahnil v ječo.

Pomislite si — on jih je obsodil v ječo.

Brez vsake porote, katera bi bila pregledala zadevo in izrekla obsojbo. Še morilec se da pravica, da se zagovarja pred poroto — dvanajsterimi nepristranskimi možmi. Vtem slučaju je Taft, postavodajalec postal, sam sodnik Taft, in porota, vse ob enim. Sedaj bi pa Mr. Taft rad, da bi mu ameriško ljudstvo verovalo, da si je sedaj on, drugih misli glede Injunction zadeve. Sicer ne pripozna on v svoji platformi, da ja komu delal krivico v 1894 letu, toda zagovarja se, da je vslogo postavi naredil, vendar pa bi bilo nepostavno za sodnika, da bi naredil, kakor je delal on.

Mr. Taft je sedaj kandidat za predsednika Zedinjenih držav. Kandidatje za predsednika se včasih zagovarjajo pred vsemi razen svojimi prijatelji, da so tega in takega mnenja, kot ljudstvo želi, da so in bi bili to, a v resnici pa niso.

Mr. Taft, mogoče je, mogoče pa tudi ni, te vrste kandidat. Teoretično resnično, mogoče je, in on bi sedaj vzel od vsakega sodnika moč, da bi delal, kot je delal enkrat.

Mi, ki lastujemo glasove, kateri izvolijo predsednika, sodimo iz izkušnje že od takrat, ko nam je dano bilo poznati Mr. Tafta osebno in zaupno, kakor ga poznajo nekateri, ki bi vedeli, ali bi republikanski kandidat skušal prevariti ljudstvo glede sodnijske prepovedi. Vemo pa to: Potem ko je bilo toliko razgovora glede že za Injunction vstrojene platforme, je nameraval prisiliti narodno konvencijo, da jo sprejme, je pa pri volil, že potem, in odobril republikansko platformo, ki se je glasila proti prepovedi — Injunction, katere resničnost pa je tudi popolnoma mrzla in mrtva.

Vsepoposod med delavskim slojem se republikansko proti Injunction-platformo oboja, kot miselno prevaro in le republikansko časopisje, kot je J. Pierpont Morganov New Yorški Sun, so nesramno pripoznali, da platforma ne zavzema ničesar, kar bi vezalo Tafta ali republikanski kongres, da ne bi v kongresu izdelali postave, ki bi bile manj, sovražne delavstvu kot so sedanje. Vemo pa tudi, da praktično so vsi veliki trgovski tolovaji, ki se vjemajo s neusmiljeno prepovedjo proti delavstvu za Tafta.

To si zapomnite!

Faktum 3. — Ako bi Mr. Taft, kot predsednik delal na to, da bi se izdelala pravična proti Injunction postava, so gentlemen na Wall ulici v New Yorku, ki verujejo v Injunction in brezdvomno tudi podpirajo Mr. Tafta, delali in še delajo grozno pomoto.

Današnje razmere seveda ne dokazujejo določno, da se je Mr. Taft odtegnil resnici, ko je rekel, da on odobrava Injunction postavo, in da bi ga njegovi bogati vzdrževalci pustili, ko bi vedeli za to. Gentlemen na Wall ulici se pa tudi mogoče motijo o Mr. Taftu. Toda o enitvi in njih mogočni velikosti, da bi se oni varali o Mr. Taftu, pogledjmo nazaj v leta in videli bomo takoj kolikokrat, so se ti ljudje že zmotili pri drugih predsedniških kandidatih.

Mr. Grover Cleveland, se ni nidar definitivno izrekel ali storil, kar bi direktno pokazalo, kje da stoji. Ob času štrajka ameriških železničarjev proti Pullman Co. je predsednik Cleveland, vladne vojake s vsu naglico poslal v mirno Illinoisko državo, proti ugovarjanju guvernerja, ki je sam bil na mestu in se gotovo prepričal, kje je, in kje ni potreba vojaškega posredovanja.

Mr. Cleveland, je vladne obveznice pri prostovoljni razprodaji prodal po taki ceni Morganu, iz katerih je le ta milijone naredil. In resnično je, da ga je ljudska je, za pozneje primorala prodajati obveznice očitno, in da je občins-

tvo za nje plačevalo veliko večje vsote, kot pa je plačal Morgan, prostovoljno. Wall ulica je pripoznala, da je Cleveland, bil primoran spreminiti svoje mnenje glede razprodaje obveznic, in matoraj tudi niso zamerili. Cleveland je storil tudi za Wall ulico, kar je mogel in kolikor je bilo v njegovi moči.

Wall ulica se tudi ni varala ne o Harrisonu in ne o McKinleyu. Resnica je da Harrison ni storil ničesar in tudi storil ni nič lepega. On ni nikdar škodoval "zgubljeni stvari" — in nikdar pomagal pametni stvari.

McKinley, pa je bil ljubljenec trustov radi mnenja za visoko colnino in postal je njih malik, ko je od sebe vrgel ob priporočljivem času, srebrni rekord ter postal vnet za zlato.

Tako je stal ta rekord do časa Roosevelta.

Veliko bogatstvo je vedno uplivalo na Mr. Roosevelta, s nekaki

mi mešanimi občutki — od tod menda tudi nasprotstvo.

Vojna s Španijo pa je vrgla čarnejše čez njega, kar ga je naredilo nevarnega. Wall ulica ga je postavila na hrbet v sedlo, zad za McKinleyem s upanjem, da bi si "Rough Rider" zlomil svoj vrat. Krogla pa je pobrala glavnega moža in pustila Roosevelta, da je vladal sam.

Absolutno hlapčestvo Wall ulici, je bilo tako močno načelo v Beli hiši, da je semtertje resnoba srčnost ljudstva postavila deželo divjo. Primerjajoč ga svojim prednikom, bil jim je to mož!

On je vstavil veliki premogarski štrajk. Vstavil je mogoče pod najboljšimi pogoji za delavce, kar jih je dobil, da si so bili pogojji zadosti slabi.

Izvojeval je zmage nad trusti — na papirju — in po deželi je burno odmevalo njegovo ime.

(Dalje prih.)

JOE FIALA

JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Sivanje oblek je naša posebnost.

CHICAGO, ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER | MAGNET | GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoris gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu: od 8.—10. ure predpoludne od 1.—3. ure popoldne in od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt, 814 Ashland Ave.: od 4.—5. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10. ure popoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
za pol leta.....75c

ZA EVROPO:
Za celo leto.....KRON 10
za pol leta.....KRON 5

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

CERKEV IN SUŽNOST.

Čez to točko je govoril profesor Pijper, na mednarodnem kongresu zgodovinarjev v Berlinu. Govornik je med drugim sledeče razlagal: V gospodarstvu srednjega veka je robstvo in tlačanstvo veliko večji vlogi igralo, kakor se to v obče misli. Ako vprašamo, kako je cerkev Kristov stavek: "Vi ste vsi bratje" v praktičnem življenju tolmačila, tako maramo določiti, da cerkvene uprave marsikake ulajševane osode sužnosti vsebujejo, da se od nekterih svetnikov poroča, da so sužnje odkupili ter jim svobodo dali in celo, da je cerkev oproščene in odkupljene robe v svojo zaščito vzela; toda vse to se z obstojem robstva ni dotikalo in število sužnjev se zaradi tega ni zmanjšalo.

O prilikah se je cerkev celo v to udala, da je svobodne narode v suženstvo podjarmila, sijnode so za take robove določbe izdelale in cerkev je sama robove posedovala, ter se njih oprostivši s vso silo upirala. Sicer se čita v nekem cerkvenem oprostilnem pismu od Gregorja velikega: "Milosrdni odrešenik se ni branil, da je meso postal, da nas vsled božje milosti sužnosti reši in da je človeku izvirno svobodo zopet vrnil v kateri je rojen bil", in takisto prične neko drugo osvobodajalno pismo z besedami: "V imenu tistega, koji svojega sina ni štedil, da ne bi sužnje odkupil," toda le ti religiozni nazori se niso v masi nikoli izvrševali.

Nasproti velikem gospodarskem pomenu sužnosti je v srednjem veku bila cerkev onemogla, ona ni niti odločne korake storila v prilog odprave robstva ali vsaj v olajšavo osode sužnjev. Temveč je sužnja z vzpodbujnimi besedami tolažila; neki sklep cerkvenega zbora se glasi: "Ne bodi zlovoljen, ako si suženj, kajti ako si zvesto služil, bodeš svoboden sin gospodov imenovan."

Neki drugi sklep cerkvenega zbora v Chalonsu iz leta 813 se glasi: "Neovrgljivo dejstvo je seboj prineslo, da ljudje k raznim razredom pripadajo: plemeniti in neplemeniti, rob, tlačani in najemniki. Toda cerkev ne bo nikoli pozabila, da so si vsi bratje." Cerkev je celo dovolila, da se sme možki v sužnost prodati, akoravno je bil s tem zakrament "sv. zakon" izneveljavljen. Trgovino za robove, cerkev le tedaj prepoveduje, če so krščanski robove judom ali malikovalcem prodani imeli biti, a med kristjani pa je bilo bo dovoljeno.

Še med časom Gregorja velikega, so Škoti svoje žene prodajali, ako jim je denarja zmanjkavalo. Tudi samostani so mnogoštevilno robov imeli. Neka določba v to svrhu se glasi: Cerkevni rob, kateri si vsled posredovanja svobodnega imetje pridobi, ima biti bičan, dokler svoje lastninske pravice cerkvi ne odstopi. Neki sklep cerkvenega zbora določa da ako duhovnik s kako priležnico ali robninjo občuje, tako se mora njo prodati in izkupiček škofovski blagajni oddati.

Kako malo je cerkev proti robstvu nastopala, sledi iz sklepa cerkvenega zbora v Paderborn, "da v celi Nemčiji se ima od vsakih 120 ljudi en suženj in ena sužnja cerkvi izročiti." Tako je tudi

cerkev osvobojenje sužnjev na naj strožje pogodbe vezala; tako se je moral oproščeni zavezati, da ako kedaj kako imetje zaustvi, da ga bo cerkvi zapustil. Tudi škofji so smeli sužnja le tedaj osvoboditi, ako so njega vrednost v gotovini v cerkveno blagajno plačali, ko drugače se bi denar za vboge, zgubil, (!!) se je le ta končna odredba utemeljivala." (Za poč't! Op. ured.)

Iz tega sledi očitno, da cerkvena zaščita osvobojenih, se je v to stekala, da je cerkev visoke dayke od njih prejemale. Naj hušje je bilo, da v deželah, kjer robstva niso poznali, je je cerkev vpeljala, kot kazen za žalitev veličanstva, zaobljuba k malikovalstvu za občevarje z priležnicami in pa motenje deželnega miru. In ta prodaja v suženstvo, se je po zatrdilu cerkve, zgodila "v imenu božje in svete Trojice", kar se zopet glasi kot pravcato roganje.

Iz predavanja navedenega dejstva, je jasno razvidno, da cerkveni razlogi in krščansko mnenje ni nikoli ono silo ali moč pokazalo, da bi resno in brezobzirno boj v prilog zatiranja trgovstva se sužnji bojevala i stem Kristov rek: "Vsi smo si bratje", vresničila.

Nasprotno, cerkev je sužnost vsikdar pospešavala in pospešuje še dan danes in sicer v vsakojaki obliki, samo s tem razločkom, da kjer je telesna sužnost, je tudi z njo duševna spojena, a kjer je takozvana "svoboda", tam se pa gospodje nebeški posredovalci na vse dopustne in nedopustne načine trudijo, da obdrže nerazodno ljudstvo v temi duševnega robstva.

Samo fini ljudje.

William R. Hearst je mogoče demagog prve vrste, a v tem trenutku je jako koristen človek. On razkrinkava stare politikarje obbedveh strank in jih kaže ljudstvu kot kupljivo orodje velikega kapitala. Političen poboj te gospode se vrši v velikem obsegu. Pred nekaj dnevi je pričel z republikanskim zveznem senatorjem Forakerjem iz Ohio. Potem je bil prišel na vrsto demokratični governer Haskell iz Oklahome, in demokratičen zvezni senator Bailay iz Texasa, in sedaj so na vrsti demokratični zvezni senator McLaurin iz Juž. Caroline, republikanski kongresmann Sibley, in Pennsylvanije in, kar je za nas zanimivo — republikanski član državnega višjega sodišča Elkins. Le ta zadnji ni obdolžen, da bi bil od "Standard Oil Companyje" denarje sprejel, toda opozoril jo je, da je njen sovražnik v Lancaster County, kot kandidat nastopil, ter zahteva njeno pomoč proti njemu. To se je za časa godilo, ko je gosp. Elkins še "regularn" bil. On je nehal to biti, ko se Boss Quay ni upal njega, kot governerškega kandidata "skoz spraviti", ter je postal "reformar". Danes je zopet "regularn" . . .

Prizadeti možakarji sicer vse te razkritja tajé, kjer pa ni možno vtajiti, pa vse oblažijo, da tako ne smrdi in vsako zvezo ali dotiko z Rockefeller-trustom v naj nedolžnejši luči predstavljajo. Za to se ne gre, je li vsaka obdolžitve do ničice dokazana; toliko je istinito, da so bili vsi prvačni politikarji, obbedveh strank, z trustom v tesni zvezi, da so od trusta povelja političnega pomena sprejemali in da so za te usluge na kak način plačani bili. Ako se Hearst na to omeji, da dokaže zvezo med Rockefellerjevo družbo in pa politikarji, tako se to s tem pojasni, — kakor on trdi — da demokratični stroj to stvar pregleduje, in da je Hearstu le na tem ležeče, da pomaga Bryana pobiti.

Da imajo tudi drugi trusti svoje agente, je samo na sebi umevno. Da je to tako oozarjamo na dejstvo, da je bil Harriman na neposredno zahtevo Roosevelta \$200.000 za republikansko kampanjo skupaj spravil. Iz tega so lahko posname, koliko je Rooseveltova moralična razljučenost vredna, ko se je nad trustove hlapec drugih taborov jezil.

Posebno vrednost pa more za delavce razkritje imeti, da je governer in demokratičen blagajnik Haskell, strupeni sovražnik vsake delavske zveze, kar potrjuje od njega podpisana resolucija "Business Mens Alliance" v nekem zapadnem mestu, iz katere celi coloredski duh veje. In to je naravnost krvaveče zasmehovanje, da hočejo voditelji ameriških delavskih zvez, delavce prisiliti, da bi za Haskellovo stranko volili. Ali, kaj bo pa sedaj g. Gompers storil?

Predno bojo volitve končané, pride še marsikaka gnjiloba na dan, o koji se ljudstvu sedaj še ne sanja.

Toraj opozarjamo naše cenjene čitatelje, naj bodo opresni in naj premislijo, komu bojo glas dali.

Tolstoj o imetju.

Grof Tolstojove socijalno reformatorične misli se v mnogih slučajih glede započnega krščanstva, s tem ne le strinjajo temveč v gotovih točkah celo prekošajo, ko vsako družabno organizacijo zametavajo, katero je prekrščanstvo v neki obliki imelo, ter človeka v popolnem pojedinstvu upošteva. Tolstoj je nekoč svojemu prijatelju in učencu svoje nazore o imetju v posebno ekstremni obliki razmotrival.

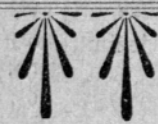
Tolstoj je rekel: "Mislite Vi, da denar, kterega zdravniki, advokati ali trgovci zaslužijo, je namanj nedostojn način pridobljen, kakor oni, kojega si tat ali ropar prisvoji? Je eno in isto: vse je izid nasilja ali premoči. Vzemite Vi tu moje lastno posestvo, kako je bilo pridobljeno? Vsled nasilstva. Moj praded je bil eden generalov carice Katarine. Ona je vzela svet kmetom, kateri so ga obdelovali in ga njemu dala, kot zaslužek, ko je toliko in toliko ljudi v vojnah pomoril. Tako je bila ena polovica mojega posestva pridobljena, a drugo polovico sem si jaz z mojim literaričnem delom pridobil. Toda tudi le ta je z nasilstvom name prišla. Kdo čita moje romane in duševne proizvode? Bogati ljudje. Od kod imajo oni njih bogatstvo? Zopet potom nasilja. Na svetu ni toliko imetja, da bi zamogel eden več imeti, kakor toliko, kolikoršen delež na posamesnika pripada. V Rusiji imamo pregovor, da, kdor dostojno dela, ne pride nikoli do tega, da bi si lepo hišo zgradil, in to je resnica. Dostojni delavci si more le najnujnejše zaslužiti, kar za življenje potrebuje. Kjkoli se vidi velika hiša, razkošje in take stvari, imamo pred seboj izid ropá doprinesen nad revežem. In zaključek ni samo ropanje, temveč tudi demoralizacija, kajti tatu in otrokom njegovim ni treba delati, oni postanejo leni, lenoba privede do malopridnosti in tega izgled pokvari in zapelje k nezadovoljnosti otrok tistih, ki so preubogi, da bi zamogli tako storiti, kakor oni. Ako hočemo Kristu enaki postati, ne smemo posestva imeti, je moramo na vse strani razdeliti, dokler nimamo več kot drugi."

To je zopet hud poper za katoliško cerkev in njene uslužbenec: od cerkovnika gori do papeža ali pa obratno. —

Hudo bolna žena.

Mrs. Balbina Lozarka v Allentport, Pa., je dolgo časa trpela. Rekla je: "Bila sem tako bolna na želodec, da nisem mogla jesti nobene stvari, in vrhutega so me večkrat napadle bolečine v srcu, ktere, sem mislila, bodo nenadno končale moje življenje. Priporočeno mi je bilo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, in v resnici, pokazalo se je kot najbolje zdravilo za mene. Čudno je, da še toliko ljudi ne ve, koliko je to zdravilo vredno." Da, čudno je, kajti ljudje nikoli ne izbirajo zdravil v boleznih na prebavljajnih organih. To vino pripravi želodec do dela, ojači živce in čisti kri. Če potrebujete v kakršnikoli bolezni nasveta, pišite Jos. Trinerju, 616—622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PRESELITEV!

Frank Sakser Co.

in

"Glas Naroda"

se nahaja od sedaj naprej
v lastni hiši

82 CORTLANDT ST.,

To je tik Pennsylvania železnice,
postaja Cortlandt St. Station ali
dober blok od Baltimore & Ohio
železnice

Pozor Rojaki!

Gotovo pomoč v bolezni zadobite, ako se obrnete
na Dr. R. Mielke-ja, vrhovnega zdravnika naj-
starejšega in najzanesljivejšega zdravniškega
zavoda za Slovence v Ameriki:

THE COLLINS N. Y. MED. INSTITUTA

On ima nad 40 letno prakso v zdravljenju
vseh bolezni ter EDINI ZAMORE JAMIČTI
za popolno ozdravljenje vsake notranje ali zu-
nanje bolezni, pa naj bode ista akutna ali zas-
tarelá (kronična), kakor:

bolezni na pljučah, prsni, želodcu, črevah, jetrah,
bolezni mehuru, vse bolezni v trebušni votlini, — potem
v nosu, glavi in grlu, nervoznost, živčne bolezni, bolezni
srca, katar, prehlad, težko dihanje, bronhialni, prsni in pljučni
kašelj, bljuvanje krvi, nepravilno prebavo, neuralgijo, reumatizem,
giht, trganje in bolečine po udih, zlato žilo, grižo, otekline,
vodenico, padavico ali božjast, nemočnost v spolnem občevarju,
polucijo, posledice onanije, šumenje v ošesih in tok iz ušes gluhost,
izpadanje las, mazulje, srbečino, lišaje, hraste in rane, vse bo-
lezni na notranjih ženskih ustrojih, glavobol, neredno mesečno
čiščenje, belitok, padanje maternice, neplodovitost i. t. d.

On edini na posebni moderni način hitro
in zanesljivo ozdravi jetiko in sifilis, kakor tudi
vsako tajno spolno bolezn moža in žene.

Zdravljenje spolnih bolezni ostane tajno. —

ZATORAJ ROJAKI! Ako ste bolni ali slabi
ter Vam je treba zdravniške pomoči, ne odlašajte z
zdravljenjem in ne obračajte se na zdravnike in zdrav-
niške zavode, katerih delovanja ne poznate, ker tako
brez koristi trošite težko prisluženi denar, temveč na-
tanko opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku
in pri tem naznanite koliko časa traja, kako je nasto-
pila in vse podrobnosti ter pismo naslovite na spodaj
označeni naslov, potem smete mirne duše biti prepri-
čani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. —

Ako pa Vam bolezen ni znana, pišite po obširno knjigo
ZDRAVJE, katero dobite ZASTONJ, ako pismu pri-
ložite nekoliko poštnih znamk za poštnino.

Vsa pisma naslavljajte točno na sledeči naslov:

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th ST.,

NEW YORK N. Y.

Slovensko Narodno

Podporno Društvo

"SLOGA"

v Milwaukee, Wis.

PREDSEDNIK: IVAN ERMENC, 235 Hanover St.
 PODPREDSEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.
 I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.
 II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.
 BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.
 NADZORNI: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN,
 ODBOR: FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.
 Društvene seje se vrše na 163 Reed St.
 Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.
 Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

DOPISI IN POROČILA

Nottingham, O. 22. sept. 1908
 Velečeni "Glas Svobode":
 Prosim priobčite moj dopis, da nekoliko rojakom popišem moje izkušnje po Zedinjenih državah in preko meje, namreč: Mexike, British Columbijce, Alaske in Klondike Jukon Territory. Ako človek potuje po svetu in gleda z odprtimi očmi, ta vidi mnogo bede in siromaštva med delavskim ljudstvom. Znana so mi dela, kot v premogokopih, rudokopih, v tovarnah itd.; v raznih krajih je trdo in naporno; od 10 do 12 ur je dnevno delo, a delavec dobi malo plačo; za življenje so visoke cene, tako da delavcu drugega ne ostane po plači, kot roke polne žuljev. Nisem še videl take razmere, ko pišejo o njih maziljeni kapitalistični časopisi; le kako vpijejo, kake lepe in dobre čase da imajo delavci, povišane plače in skrajšani delavni čas. Le kako se taki uredniki sami sebe po zlatih bifejo. Znano mi je, a žalostno in resnično, da je še v mnogih krajih v premogokopih, koder delajo čez 16 ur na dan ter komaj zaslužijo po \$1.50 itd. Delavci zakaj tako delamo? Za to, ko spimo! Zbudimo se in korakajmo po začrtani poti, vsi za jednega, a eden za vse, in potem bo zmaga naša; to je že skrajni čas. Bučele tudi gredo ena za vse, vse za jedno, ter proč z troti, ko nam požrô, kar mi pridobimo.

Rojaki volitve so pred durmi, po mislimo, kaj da bomo volili; naša dolžnost je, da vsi za jednega glasujemo, in to za **socijalistične kandidate!** Ne poslušajmo kapitalistične agente in ne glasujmo za nam nasprotno stranke za par čaš piv in za par smodk. Pijmo pivo in pušimo smodke, **toda glasujmo za Debsa!** Ako bodemo glasovali za kapitalistične kandidate, potem se bo pa bič nad nami odvojil in moč kapitala potrojila.

Rojaki, ne vstrašimo se, ako prav ne zmoremo, toda pomisliti moramo, kako velikansko napredujemo, ko bodo vidli nasprotniki našo veličastno armado. Ne verujmo, ko nam gospoda veli in nad nas kriči: "Vi delavci morate delati noč in dan, ako hočete sebe in družino — če jo imate — preživeti; a mi bogatini ne bomo nikoli delali, mi imamo dovolj zlata in srebra, mi smo gospodje itd." Pravi, trezno misleč človek, tako kričanje lahko zanikuje. Bog je ustvaril dva človeka, namreč Adama in Evo; kaj je bil Adam, ali morebiti bogataš? Ali je bil revež, ali je bil gospod? Kdo je za ona dva delal, da sta se preživela? Ne bogatin in ne delavci! Sama sta morala delati, ako sta hotela živeti. In prav je tako. Krist je rekel, kdor ne dela, ta naj ne je, in socijalisti tudi tako pravimo ter se borimo, da se Kristove besede uresničijo. Toda žali bog, da se še veliko število nezavednih rojakov dobi, koji živijo tja v en dan, brez vsake najmanje brižnosti in razsodnosti. (Res je tako! Op. ured.) V mnogih krajih sem našel na slučaj, ko sem komu podal "Glas Svobode", rekoč, naj ga prečita in naroči, a dobil odgovor: "Na take "cajtenge" se pa že ne bom naročil, ta papir je čez duhovnike; potem b me pa

res hudič uzel". (Na duhu slabi morajo biti, sicer bi moral pop kramp in lopato v roke vzeti Vrag, kojega ni, je za klerikalce edini bav, bav, drugače bi se še huje pobijali, kakor se sedaj. Op. ured.) Nadalje je dotični rekel: "Jaz berem ta boljše "cajtenge" namreč "Amerikinezarja (!) in iz Ljubljane "Domoljuba", (!!!) (Svet križ božji! Potem pa le molčimo. Vzor lista celega sveta in povrh še "kurjavas". Op. ur). "Take liste sem tudi doma na "gruntih" bral in se pri vsaki hiši dobijo ter imajo tudi boljše srečo "pavri". ("Kolomanov žegen" za bedake! Op. ur). Smešno, da se na kmetih še dobijo, ko tako trdno verujejo v farsko časopisje, v čudeže itd., ko jim v resnici nič ne koristi; v veliki suši prosijo in molijo za dež, potrosijo veliko denarja za maše, a namesto dežja, pršumi ploha regleče toče, da je povsem vse uničeno ter konečno se še zabliskne, tresči v kako hišo, da celo vas vpepeli. A, po vsem tem pa "naše dobro ljudstvo" še veruje, da se z molitvijo in z mastno plačano mašo odganja huda ura. Ko bi bilo to res, potem bi bili kmetje v Avstriji sami veliki bogataši, tako so pa sami veliki siromaki, to vrh na še veliko denarja tja vržejo, za take nesmiselne bedarije.

Če vidite tako je; marsikaj bi še pisal, a za danes naj zadostuje in pristavim le še nekaj malega.

Zakaj ni nobene pravice na svetu? Za to ko je še premalo socijalistov.

Tukajšni Slovenci hočejo z cerkvami prekositi London; v par letih pa že tretjo zidajo; akoravno je ena v bližini in še tista je po dnevi in po noči, ob petkih in svetkih, zaklenjena in murna.

Tako, pozdravljam vse zavedne rojake širne Amerike in resno opominjam, da bodo glasovali za socijalistične kandidate. Enajst mesečna kriza bi morala zbuditi delavce iz spanja malomarnosti. Prihodnjič se še oglasim.

Alois Kaušek.

Dunton, Colo. 1. okt. 1908.

Dragi mi list "Glas Svobode": Bi li dali malo prostora, (I. bog pomagaj, kaj pa dá. Op. ur.) da sporočim nekoliko o tukajšnjih razmerah. Kar se tiče dela, se ne moramo preveč pohvaliti, prvič ko je prevroč, a drugič ko moram delat, kot o. ali m. (Dragi prijatelj, to pa ni lepo, ako ste samski pa delate kot oče in mati; mi moramo tudi delati kot osel ali mula, da si prislužimo bori košček kruha, toda vsak po svoje. Sicer vidimo, in to nas veseli, da vas je vrlih pet fantov skupaj, a samo pomilujemo, da niste vsih pet na "Glas Svobode" naročeni. Ni dovolj, da vas 5 en list čita, pomagano bi bilo, ko bi tudi naročniki bili. Toda brez zamere. Op. ur.) — Kriv je naš "bos" Italijan; delavcem privija rep, da delajo kot živina. Nekoč sem že poročal da je tu polno Italijanov, a danes jih ni nič manj.

Kar je tukaj Slovencev, so dobro organizirani; reči moram, da kar se tiče dela, nas ni več kot pet mož v Duntonu, kateri spadamo že delj časa k Uniji Western

Federation Miners, katero tudi drugim rojakom priporočam ako hočemo kaj naprej priditi; korak za korakom korajžno proti kapitalistom, nič straha, nič se ne bati, potem ne bo nikdar več krize. In ta bi bila "gut" zaušnica, tako da bi zvonela na veke. Za danes samo toliko; sedaj pa pozdrav vsem čitateljem "Glas Svobode" in pa članom društva "Zvon" št. 40. v Durango, Colo., tebi "Glas Svobode" pa obilo novih naročnikov — razven nas koji se bomo naročili. — L. Brodnik.

Zaspani železničar.

Kar zadene nočnega počitka, tako so železnični uslužbeni na naj slabšem. Lahko bi se reklo, da jih je pretežna večina, ko niti polovico spanja ne vžijejo, kar ga je za človeško zdravje neobhodno potrebno. Koliko pa tak izcerpan človek trpi, tudi ko spi, kaže naslednji dogodek: Vrtar železnične postaje Gyeres, ni kdo ve kako pobožen človek, a njegove službene razmere mu ne dopuščajo, da bi sploh v cerkev hoditi mogel. Nekoč je pa prilika nanesla, da ga duhovnik dobi, ter v cerkev k maši seboj tira. Vrtar se vsede v klop, a orglje so zadonele in milo petje je na živce našega vrtarja tako ginjeno vplivalo da je — zaspal, spanje pravičnega. Cerkevno opravilo je dospelo do pozdigojanja, ter je spavajoči vrtar čul zvončkljati v spanju, a se ni prebudil, pač pa je jel, na presenečenje pobožnih, glasno vpiti: "Prosim vstopiti v Viragosölgiju, Apahidi, Kolozsvár. Bréjimpésti, vstopiti, vstopiti!" Lastni glas je vrtarja nekoliko prebudil, toda ni se zavedel, da je v cerkvi ter reče: "Toliko potnikov se ni bilo v čakalnici II. razreda, kot danes!"

To spričuje, da spanje železničarja tudi v prostem času ni mnogo vredno, ko so duševne sile v službi prenapete. Ni tedaj čuda, ako se nesreče po krivdi nižjih vslužbeneev prigradijo, kajti dejansko zadene krivda, višjih bosov in kapitalistov, a nižji morajo trpeti.

Listu v podporo.

13 posvet prične z besedo "Ker" torej navedemo tu samo nadaljno besedilo: — si je po Calumetu mož iskala 10c. — je velika svetnica, in še večja hinavka 10c. — je dobra za kregat 10c. — rada lenobo pase 10c. — v najmanjšem prepiru z možem, zbeži po "jergah" 10c. — ji je sestra nezakonskega otroka povila 10c. — je nekega fanta po sodnjah vlekla 10c. — niso znale enga otroka odgojiti 10c. — je bučarskega juda in svojega žlahtnika prevarila 10c. — ker škapulir nosi 5. — je v kranjski cerkvi semenj 10c. — je rekel, da je na cerkvenem semnju \$15 zafučkal 5c. Škoda ko ni še hlače raz r... 5c. — se Lukec na cerkvenem semnju z klerikalnimi "gospami" po dvorani šeta in jih odzadaj za pasove drži 10c. Nabral L. Junko Cahimet, Mich. — J. Delak 25c. N. Starašinih 50c. N. Radovich 25c. A. Prijatelj 25c. Fr. Kerzish-niek 50. L. Brodnik, Dunton, Colo. poslal \$1.75 in sicer: Mr. F. Balič 25c. zato, ko se je naučil, na harmoniko igrat; Mr. F. Žnidaršič 25c. zato ko tukaj ni treba k maši hoditi; Mr. Martin June 25c. ko v "šohtu" dela in je vsak dan do kože moker; Mr. Johan Zogožen 50c. zato ko mora vsak dan delat in Mr. L. B. 50c. zato, ko ni nobenega farja v tem mestu.

SLOVENCEM NAZVANJE.

Cenjeni direktor Collins N. Y. Medical Instituta: —

Jaz se Vam zahvalim za Vaša zdravila, ker ste mi zares dobra poslali, da se sedaj čisto zdravega počutim, če prav sem že skoro čisto obupal, a sedaj sem prepričan, da Vi lahko vsakega bolnika ozdravite. Zatoraj rojaki, ako ste bolni, obračajte se le na Collins Medical Institut, ker tam bodele gotovo popolno zdravje zadobili. Še enkrat se Vam lepo zahvalim ter Vas pozdravim ostajajoč Vam vedno hvaležni.

Johan Bajt,

Box 160 Oregon City, Oreg.

Čitajte rojaki!

Znano je, da se z ameriškanskim kmetijstvom dožene imovitost, neodvisnost in sreča. Drugi narodi kupujejo zemljo, vstanovljajo naselbine, vasi trge, mesta, pomagajo si medsebojno, postanejo imoviti, neodvisni, čislani, ter ohranijo in širijo svojo narodnost. Čas je tudi za nas Slovence, da se osrčimo in oprimemo kmetijstva v Ameriki. Kupimo dobro zemljo in vstanovimo slovenske naselbine, lepo novo domovino, in zaistnimo prijetno bodočnost sebi dragi rodbini svoji, in našim potomcem. Prodajemo kmetije in zemlje, in imamo izvrstni svet za naselbine, z zdravim podnebjem, dobro vodo in blizo velikih mest kjer se vse lahko dobro proda, kjer je industrija živahna in delavec ma denar, ker je njegova plača polovico višja, kot na jugovshodu. Pišite na:

BRUNSHMID, ALBINA & ROVNJAK,
 708 So. 10. St., MINNEAPOLIS, MINN.

Zaloga pohištva

Dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo.

V. KOBZINA-tu

580-582 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

POZOR! OZNAILO!! VABILO!!!

Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel

na 3913 St. Clair Ave., v CLEVELANDU, O.,

dobro znani SALOON

od starosta slovenskega "Sokola" gosp. Louis Reharja. Podpisani se cenjenim rojakom najtopleje priporočam ter se nadjam, da bode vsak zadovoljen, kdor me poseti. S spoštovanjem

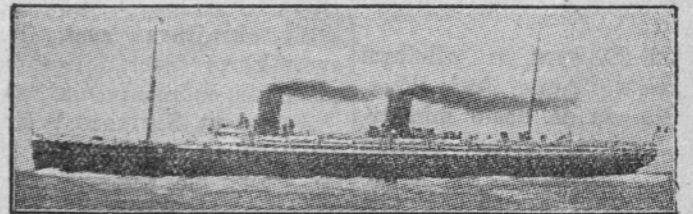
Gabrijel Trampuš, gostilničar

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

Rodovitna zemljišča v državi Michigan Ogemaw County po \$7.50 v Missouri \$8.50 naprej in v Texas \$15 naprej akter.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanje denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,

534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Ripley dežela.

Najlepše kmetije ali gozd v največji naselbini Slovencev v Ameriki

Plačilne pogoje si sam napravi. Naše sadje je bilo z prvim darilom na razstavah obdarjeno. Plačaš express, pošljem ti uzorec kaj tukaj raste.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

IZ STARE DOMOVINE

Pogreb

v nedeljo 20. sep. padlih žrtev v Ljubljani se je vršil v torek 22. popoldne ob 4 s pokopališča pri Sv. Krištofu. Sprevod se je pomical po Dunajski cesti, Prešernovih ulicah, Marijinem trgu, Sv. Petra cesti in Martinovi cesti na pokopališče pri Sv. Križu.

Društva in občinstvo se je zbralo na pokopališču ob pol 4 popoldne. Pred krsto so stopala najprej društva, neposredno pred krsto pa gojenke višje dekliske šole. Neposredno za krsto so stopali sorodniki žrtev, potem občinski svet ljubljanski in drugo narodno občinstvo.

To je bil dan narodne žalosti. Po celi deželi Kranjski so bile 22. sep. razobešene črne zastave in po vseh cerkvah so peli zvonovi, vsa dežela je žalovala z Ljubljano in jokala . . .

Prav tako! Več rezervnih častnikov je izjavilo, da oddože svoje šarže, ker nečejo več nositi oficerške uniforme in biti tovariši morilec Mayerja. Imena teh mož bo mo pričeli.

"Slovenische Bestien". Na Št. Peterski cesti je imel nadporočnik baron Lazarini ta-le nagovor na svoje vojake: "Slovenische Bestien habet!" Revolver; Behaltet kalites Blut, Ihr wisset ja, was ihr zu tun habet!"

Run na "Kranjsko hranilnico" traja nevdružno dalje, 22. sep. si je "Kranjska hranilnica" izposodila od zavoda "Kredit-Anstalt" 250.000, in 23. sep. pa 150.000 kron. Tudi mnogo slovenskih trgovcev je poravnalo svoje obveznosti pri "Kranjski hranilnici."

"Gorenjec" je izšel v posebni izdaji v žalni obliki z gniljivim člankom v spomin žrtev 20. septembra.

"Slovenski Narod" z dne 21. sept. pa je bil do cela zaplenjen. Malo bolj se je godilo prvi in drugi izdaji po konfisciranju, toliko, da so izšle. Prva stran popolnoma prazna, notranje so pa baš podobne plešasti vladi avstrijski.

Dogotki 20. sept. v oficijozni luči. Vladna "Neue Freie Presse" javlja, da je došlo ministru za notranje stvari uradno obvestilo iz Ljubljane, da je oddalo vojaštvo, preden je jelo streljati, slepo salvo in da je šele potem ostro streljalo, ko slepi streljani niso nič izdali. (Vsa Ljubljana ve, da je to laž. Kdo si upa trditi, da je vojaštvo prvič slepo streljalo, ko je dokazano, da vojaštvo sploh slepih patronov ni imelo! Dokaže se tudi lahko, da so imeli vojaki 27. pešpolka vsak po 100 ostro nabasnih patronov, dočim so jih imeli domobranci samo po 20.)

Otroka je umorila v Gradcu dekla Jožefa Trinec in sicer koj po porodu. Zamašila mu je z robcem usta, z rokami ga pa davila, dokler ni izdihnil. Tudi roko mu zlomila. Nečloveško mater so najprej oddali v porodnišnico, poteni pa pojde v zapor.

Na železnici na Jesenicah je ponesrečil višji davkar iz Brčke v Bosni Slov. A. Trček. Ni vedel, da mora prestopiti. Ko je prestopal ter hotel čez tir, ga je od druge strani došel vlak prijel in usmrtil.

Nova hranilnica in posojilnica. V Dobljčah v Beli krajini se je ustanovila kmetska hranilnica in posojilnica, ki je v naprednih rokah.

Težka nezgoda. Pri gradnji novega plinovega rezervarja v Rožani sta padla 26letni mehanik Josip Kranjc in 24letni kotlar Josip Rüger 10 metrov globoko ter se tako pobila, da je prvi umrl, drugi pa tudi najbrž ne ostane pri življenju.

V predilnici se je 12. sept. ponesrečil Jože Traven iz Kamnika. Na nogo mu je padel zaboj premoga in jo zlomil. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Um se je omračil 23. sep. ponoči trgovcu lesnine Jožef Sterletu. Nesrečnež se je ob pol 2 zbudil in začel vpiti, da ga hočejo zgrabiti, potem pa planil pokonci,

zgrabil za nož ter se z njim zabol del v levo stran prsi. Prvo pomoč mu je dal zdravnik g. dr. Födransberg, ki je odredil, da so ga nato odpeljali z rednim vozom v deželno bolnišnico.

V idrijskem rudniku se je 19. sep. ponesrečil rudar Ivan Pelhan. Ko je opravljal v Jožefovem jašku tesarska dela, so od zgoraj po neprevidnosti spustili vedro (šalo), ki je s silo priletelo nanj in ga potisnilo. Pelhan, ki je oče več otrok, po zdravniški izjavi najbrže ne okreva. To je v kratkem času že druga nesreča v tem jašku.

Sin proti očetu. Pred tržaškimi porotniki je stal 22. sept. 32letni čevljar Fran Palmič iz Lovrane, ker je 11. julija tako udaril očeta po obrazu, da mu je izbil oko. Obsojen je bil na eno leto težke ječe.

Ljubeznjiva mati je gotovo Marija Eisterjeva iz Brezice. Navedenka je dne 21. sept. zapustila doma dva otroke ter se odpravila v Ameriko.

Nesreča se je zgodila dne 9. klmaveca t. l. popoldne okrog tretje ure, v rudniku v Trbovljah. Ponesrečil se je v rovu oženjeni rudar Alojzij Lesjak, 42 let star. Lesjak je napravil za strel, in se od strelšča odstranil 64 metrov daleč; ko pa se je strel vnel, zadel je Lesjaka kos premoga v čelo tako nesrečno, da se mu je lobanja zdrobila, in mu je izstopilo nekaj možganov ven. Lesjak je smrtno nevarno ranjen in se ležal nekaj časa v rud. bolnišnici in so ga dne 11. sep. peljali v deželno bolnišnico v Ljubljano, a je malo upanja, da ozdravi. Ponesrečenec je delal okrog 18. let pri trboveljskem rudokoptu in je bil, kakor se sliši, dober in miren delavec; ima 4 še nedorasle in nepreskrbljene otroke in ženo.

Svetnik Šuklje. K neki častiti gospe v Črnomelj pride brihtno dekle iz Predgrada in uvede je, da bo šla železnica po Poljanski dolini ter pripomni: "Nam je sprosil to železnico sveti Šuklje." Dekle je najbrž čitalo v "Domoljubu" o svetniku Šukljeju in je brala okrajšava svet. (namesto svetnik) za "sveti". Bog nam pomagaj in čudni svetnik Šuklje!

Napad na Slovence v Kočevju. Na potu od kolodvora se 20. sep. Kočevarji po ptujskem vzgladu navalili na slovenske gospode in dame. Nekdo je udaril dr. Kermavnerja s palico po glavi. Da si reši neovirani dostop do stanovanja, ustrelil je v zrak. Navalili so zopet nanj. Da ni v tem hipu interveniralo orožništvo, bilo bi za Slovence pogubno. Daljše poročilo sledi.

Neveljaven testament. Nedavno je umrl premožen kmeč, zapustivši pismen testament, pri katerem je fungiral kot priča št. Ivanski kurat Remžkar. Dasiravno je imel zapustnik starše in brate ter sestre, se je v testamentu na te le pičlo spomnil, cerkvi pa je zapustil, čujte, — 4000 kron, reči štiri tisoč K. Remžkar je obračal, sorodniki so pa obrnili. Testament je sicer po umanjji obliki pravilen, vendar pa so sodniki dognali, da zapustnik pri poslednjevoljski naredbi ni nič govoril, marveč na stavljena mu vprašanja je kimal — karakteristikon naših kimovcev — in sedaj bo tožba, katere uspeh bo za sorodnike gotovo ugoden. Kurat se je že izrazil, da ne bo več testamentov delal.

Edward Pauch

gostilničar
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih
neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebnika —
Kočije za dobiti za vse priloznosti
471 W. 19th Street Chicago, Ill

Vabi se Vas in Vaše prijatelje, da se udeležite SLAVNOSTNE OTVORITVE JESENSKE IN ZIMSKE SEZONE 1908-9 TA TEDEN.

Po več mesečnem temeljitem pripravljenju, smo sedaj v položaju razkazati Vam dobro, s največjo pazljivostjo zbrana zalogo jesenskega in zimskega blaga. Lahko bi se mnogo reklo v izbiri, o raznovrstnemu kroju, trpežnosti blaga i. t. d., toda vsega tega ni potrebno. Obisk je edino da se prepričate v popolno zadovoljnost. Ste povabljeni da si ogledate svobodno ako kaj kupite ali pa ne.

Ženske nove jesenske obleke, suknje. Waistje in krila; otročje obleke, suknje iz medvedove kože in raznovrstne kožuhovine i. t. d. v drugem nadstropju.

Nove jesenske obleke za ženske, iz modrega ali rujavega Herringbone sarge, Jopice 30 pl. dolge, okrašene z gumbi na žepih, podložene s satinom in raznimi našitki, bogato garniranimi krili. \$14.75
Obleka za

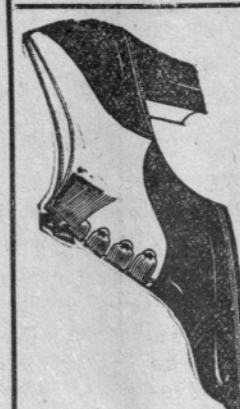
Lepe obleke za ženske, iz modrega ali rujavega pisanega Chevron blaga, "double breasted" suknja 30. pl. dolga, podložena iz pristnim satinom krašena z gumbi široko garniranimi krili. \$18.98
Obleka po

Dolge suknje novega kroja za dekleta izdelane iz pristne volne, navadno Kersey ali fino okrašene, baržunast kolar in zapustniki, "double breasted" od zad okrašene z našitimi gumbi, dolge 48 palecev, cena

\$5.98 in \$8.98

Lepe zimske suknje za dekleta od 8 do 14 letne, nekatere iz navadno barvanega Kersey, druge iz novega mešanega blaga, nekatere iz visokimi in druge brez kolarjev. Iz bira iz raznih barv. po

\$3.98 in \$4.98

V zalogi imamo razno kožuhovino, ovratnikov, mufov itd; katere Vam z veseljem razkažemo

Dolge črne Kersey suknje za ženske, lepo obšite in okrašene s baržunom in pletenino, brez kolarja, podšite za Venecijanskem klotom, vseh velikosti, na izbiro \$6.50
samo po

Črne Kersey suknje 52 pl. dolge, bogato obšite s satinastimi trakovi in pletenino, izvanredna \$8.98
cena za

Suknje iz strachan in medvedove kožuhovine, vse dobro podšite, s gumbi za zapenjat, bele modre ali rujave, gladke ali kosmate, velikost 2 do 6 letne. Cena

\$2.98 in \$4.98

Jako fine črne pristno volnene Kersey suknje, 52 pl. dolge, bogato okrašene s satinom, ščipkami in pletenino, podšite popolnoma s satinom, najboljša vred- \$19.75
nost za ta denar

Ženske Waistje, ročno delane iz črne svile z dolgimi rokavi, obšite spredaj s pletaninami, velikost št. 32 do 44 samo \$3.98
po

Črno Heatherbloom spodnje krila, posebne širokosti, s enim velikim in dvema malema garnirama, šumeče blago, samo \$1.79
po

W. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

17 JEWELLED RAILROAD WATCH

Patentiran navijalnik, za moške ali ženske 18K SOLID GOLD filled z lepo okrašenimi dvojnimi pokrovom, derži vedno korektni čas, primerne delavcem na železnicah. JAMČENA ZA 20 let. Za prihodnjih 60 dni pošljemo to uro na vsak naslov po C. O. D. za \$5.75 in vozne troške, na pregled, in ako ni, kot se tu repretira NE PLAJAJ NITI EN CENT. Pomislite pa, da lahko plačate \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od domačega zlatarja. Posebno dobro 14k polačeno verižico in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH CO

550 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

Slovinci!

Gotovo, da se poznamo. Prej sem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenavaden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.
Odprto vsako soboto večer do 8 ure

Atlas in Pilzen pivo, likerji, smodke, prost prigrizek.

Zastopnik najboljših parobrodskih črt Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno.

Mohor Mladič

572 Blue Island Avenue
blizu Loomis St.

Telephone Canal 3214.

CHICAGO,

ILLINOIS

John O. Hruby

TRGOVEC

s pohištvom, železnino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijo

589-591 Centre Avenue

Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJE.

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti sosebno za bodočo nevesto in ženina. — Za te poročne slike je

Wilke

Izkušen fotograf, vodja

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

Zadovoljni odjemalci so naša najboljša reklama.

PRETEGE,

natege in odrge.

V vsakem domu, posebno kjer so otroci, se vedno pripeti kakšna mala poškodba; sicer ne zadostna, da bi treba zdravnika, vendar se mora trpeti. Pretegnjen členk, nategnjena rama, poškodovanje prstov, ako se odrgne koža ali zdrobi prst. Vse take male bolečine pa najhitreje in najprijetneje ozdravi

Severovo Olje sv. Gotharda.

Ravno tako hitro in dobro kakor, ako bi se rabil zdravnik. Čitaite kar pove g John Miklica iz Deweyville, Texas o Olju sv. Gotharda:

"Gospodje!—Imel sem jako odrgnjeno nogo, pa pa ribanju iste z Oljem sv. Gotharda se hitro pozdravila in sem bil zmožen iti zopet na delo. Olje sv. Gotharda je izvrstno zdravilo za odrge natege in razne poskodbne. Cena 50 centov."

Severova Zdravila so naprodaj pri vseh lekarnarjih.

Pazite, da dobite "SEVEROVA."

Razne bolezni

obisti in jeter, kakor kronično vnetje obisti, Brightova bolezen, kamenček, scalnična kislina v krvi in drugje bolezni na obistih zdravi

Severovo Zdravilo za obisti in jetra

in je absolutno zanesljivo ter izvrstno delujoče. To je najboljša tonika zoper vse prejemanjene bolezni. Dobi se vseh velikostih, po 75 centov, in \$1 25 steklenica.

Navadna slabost.

Ali ste se že kedaj počutili nenavadno slabe? Ali preide noč brez da se sladko naspite, ali se vstanete trudni?

Severov Življenski balsam

se mora rabiti v takih slučajih, ker je najboljša tonika in krepišo života. Deluje prijetno na prebavne organe in pomaga želočcu delovati. Cena 75 centov.

Zdravniški nasvet damo na zahtevo zastonj.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za moške — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico ...

niža. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OVRATNIC, SRAJČ SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke. Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORAK & Co.
UNIOVI KREJČI a ODEVNICI

Kloboučníci a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE 598-600
ZVLÁŠTNÍ POZORNOST BLUE ISLAND AVENUE

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagu in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravnokupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpologo. V zabavo vam služi popravljenog kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič

617 So. Center Ave., blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto. Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

RAZNO IN DRUGO.

Grozovit umor. Blizu Choena na Češkem je župan Speda v družbi z nekimi Starim zavratno napadel nekega Kubika in njegovega sina ter obema zabil žeblje v glavo. Sina so našli še živega, a ni upati da bi ostal živ.

Velikanska želva. V dalmatinskem zalivu Makarska se je ujela v mrežo trgoveca Zandrija 100 kg težka orjačka želva. Prepeljali so jo v Reko, kjer je javno razstavljena na ogled.

9-leten otrok pred sodnijo. V Bruslju je stal pred sodniki 9leten otrok, obtožen tatvine. Predsednik: Zakaj si kradel? Molč. Predsednik: Ali si hotel morda priti v zapor? Molč. Preds.: Ali mi obljubiš, da ne boš več kradel? Otrok pokima pritrjevalno z glavo. Branitelj je spustil gniliv zagovor in otrok je bil oproščen.

Bitka med cigani. Na Rojcah tik Gorice so se stegli med seboj cigani. Pretep je bil strašanski, kričanje neznosno. Prihitevši redarji so po dolgem trudu komaj napravili mir. Sami so bili v veliki nevarnosti. V bolnišnici k usmeljenim bratom je šlo 11 ciganov; sedmim so dali pomoč, ki so nevarno ranjeni, 4 so pridržali v bolnišnici. Po bolnišnici pa pride na vrsto kaz. razprava in ječa.

Apelacija na cesarja. Soc. dem v Budinpešti in narodnostni klub so sklenili, dapošljejo k cesarju posebno deputacijo, da intervenira v prid uvedbi splošne in enake volilne pravice. Socialni demokratje se nameravajo obrniti na avstrijsko vlado, da izposluje deputaciji avdijenco pri cesarju.

Originalen samorilec. — V Grenoblu je neki starec A. Guillerme kupil krsto, sveče, vence, vse to lepo položil v svojo sobo kakor za mrliča, potem pa je pisal raznim društvom, pri katerih je bil član, in znanec, da bo čez dva dni pogreb. Ko je vse to opravil, se je vstrelil z revolverjem v glavo ter ostal mrtev.

"Delavski tovariš" je premislil. Klerikalčki se po Kranjski deželi strašno hrupijo, kako da so močni; njihova glasila so vsa polna hvale, kako da napreduje krščanski socializem. Bombastično so naznanili rojstvo "Delavskega tovariša". Paglavček je kričal nekaj časa, se zadiral in mahal okoli sebe, ali kmalu se ga je lotila jetika. Zjecljal je še svojo jezo na Sokole, potem je pa takoj izdihnil svojo pregrešno dušico.

Madzarizovanje Reke. "Novi list" piše, da je poklical inšpektor kr. ogrskih državnih železnic v Reki železniške delavce in jim prebral odlok trgoveškega ministra, po katerem si morajo delavci, ki niso še ogrski državljani, pridobiti ogrsko državljansko pravico tekom treh mesecev. Kdor ne zna ogrskega jezika, se ga mora naučiti tekom šestih mesecev, če ne izgubi službo.

Čemu se je zgradila takozvana Bohinjska železnica? Resničen dogodek. Se je zahtevalo, da je ta proga v prvi vrsti strategičnega in potem šele prometno-industrijskega pomena. Nemški krogi iz rajha pa imajo o tej železnici čisto posebne nazore, kar naj pojasni sledeči dogodek: Kmalu po otvoritvi te imenitne proge se je peljala znana rodoljubkinja in navdušena Vseslovanka z Jesenic proti Gorici-Trstu. Vozeč se v II. razredu, je imela za sopotnika elegantno oblečenega, nekoliko osivelega gospoda, koji se ji je v daljnem pogovoru predstavil kot "nemški general v dispoziciji"; držeč v roki zemljevid v merilu 1:75.000, izdani po avstrijskem zemljepisnem zavodu. On: "Ali ste milostiva tukajšnja domačinka?" Gospa: "Da, Slovanka sem, rojena v glavnem mestu te pokrajine, kjer se govori slovansko narčeje." General: "Kakšno slovansko ljudstvo živi tukaj, saj so vsa imena gorá, rek, mest in vasij — polnoma nemška in tudi govore na štacijah samo nemški?" Prišedši na postajo "Dobrava" prvi gosna: "Prosim, gospod general, to je vendar pristno slovansko ime! On: "Temu onorekam, vsaj

je pisano pravilno z nemškim "w"; no, milostna, vedite, da je ta proga zgrajena v prilog nam Nemcem, da imamo najkrajšo pot do Trsta, kjer imamo posebne nemške interese! Videant Sloveni ob Adriji!

Zopet bodo nabirali za papeža! Po cerkvah v domovini naznanjajo, da bodo zopet pobirali za papeža, in sicer za njegov jubilej. — Papež ima milijone denarja in jata kardinalov živi v Rimu razkošno. Papež nosi najdražja oblačila na svetu. — Zato pa ni potreben čisto nič denarja: Kmet hira pod težo davkov, zlasti težki so razni duhovski, kmetije gredo na boben, ker ni zaslužka, sedaj pa najborni slovenski kmet daje še denar za "vaticanskega jetnika", čegar "ječa" je cela dežela. Papež lahko potegne pri laški vladi milijone, ki so tam že nakopičeni, odkar je padla papeževa "država"; papež naj vzame, kar mu je laška vlada ponudila iz svoje vojne, ne pa da se bo zdaj naše revne ljudi obiralo za denar! — Kdor kaj da, je vreden, da se mu s krampom pušča vrh glave. Po občinah je polno revežev, ki umirajo v hlevih — sedaj pa naj bi šli stotaki za bogatina-papeža iz občin, ki nimajo vinarjev za siromake. Ljudje božji, bodite pametni pa porabite denar za svoje potrebe ne pa za papeža!

Črna kuga v Trstu. V petek dne 18. sep. je priplul z Reke v Trst Lloydov parnik "Nadvojvoda Fran Ferdinand". Poveljnik parnika, kapetan E. Nitscheh, je takoj obvestil pomorsko oblast, da je eden mornarjev parnika bolan. Vsled tega je šel takoj na parnik zdravnik pomorske oblasti dr. Cosulich. Bolnik je bil neki kriminalar, imenom Sponza, doma iz Rovinja v Istri. Zdravnik je konstatoval, da ima Sponza hude mrzlice in da so mu (inguinalne glandule) (bežgavke med nogami) precej zatekle. To se je zdravniku zdelo sumljivo in vsled tega je obvestil mestnega protofizika dra. Constantini. Ta je prišel pregledat bolnika in potem takoj odredil, da se "ra je preneslo v bolnišnico za nalezljive bolezni pri sv. Mariji Magdaleni. — No, v petek popoldne je Sponza umrl, a bakteriološka preiskava po obdukciji njegovega trupla, je dokazala, da je umrl za črno (bubonsko kugo). — V petek popoldne je pa na istem parniku obolel še drugi mornar. Tudi ta drugi bolnik prikazuje simptome črne kuge. Prenesli so tudi tega v gori rečno bolnišnico. — Pomorska in zdravstvena oblast sta pa odredili, da se je vse moštvo, ki se je bilo že izkrcalo, vrnilo na parnik, nakar je isti moral v kvaranteno v Lazaret. — Parnik je bil dne 20. avgusta t. l. priplul iz Bombaya v Trst in od tedaj ni bil več v krajih, koder razsaja kuga. Sodi se, da je bila kuga ostala med podganami na parniku in da je šele sedaj prešla od teh na ljudi. — Na parniku so našli dve erk-njeni podgani, ki so ju zdravniki vzeli s seboj za nadaljno preiskavo.

Kje je pa Litija? Sprevodnik brzovlaka, ki odhaja okolu 11. ure predpoldnem iz Ljubljane proti Dunaju, ni hotel v Litiji izklicati imena postaje v slovenskem jeziku, nego je klical samo spa-kečdranko "Littai". Slovenski potniki so se radi tega jezili, a nekdo je zaklical čez okno: "Kje je pa Litija?" — V tem momentu se je tudi vlak že začel gibati, a potniki nekega vagona (sami Slovenci), so se začeli dogovarjati da v Zagorju odločno protestirajo ako sprevodnik ne izkličie postaje v slovenskem jeziku. Sprevodnik je za ta dogovor najbrže izvedel ali se je pa vsled gori navedenega klica na litijski postaji spametoval in je v Zagorju izklical tudi slovensko ime postaje. Slovenski potniki so se vsled tega smejali, a eden od njih je rekel: Sprevodnik se je od Litije do Zagorja naučil slovenski. Kdo bi pričakoval tak uspeh pri zabitem Nemcu?

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"!

ČAROVNIŠTVO V LJUBEZNI.

A. Z. Atanazijev.

Temeljni podatki o ljubimskih sredstvih raznih kategorij so v glavnem navedeni, sedaj ostaja še vprašanje o njih uspehih. Ali je mogoče, da bi zavžita, oziroma pod pragom zakopana zmes zamogla preduriti duševno stanje posamičnika toliko, da bi ljubil osebo, katero je poprej morda sovražil? Ali je mogoče, da bi mehanična izvršitev gotove manipulacije zamogla uničiti soglasje dvojice ali vplivati na narod?

Ne, to ni mogoče. Prosto dejanje nima v direktnem smislu nikakega vpliva, ravnotako ne snov, ki zavžita kvociemu more škodovati človeškemu organizmu, ne more pa v njemu vzbujati ljubezni ali sovraštva. Seveda to velja v direktnem smislu, nikakor pa ne v indirektnem. Snov ali oblika vraže je brezpomembna, nikakor pa ne domišljija, vera ali prepričanje, ki nastane pri manipulaciji ali uporabi snovi. S tem pa se nahajamo pred fenomenom sugestije.

Kaj je sugestija, o tem nas poučuje že vsakdanje življenje. Mišljenje o sladčičah provzroča njim lastni okus na jeziku. Pri pogovorih o gotovih insektih začetimo vbovljaje in gomazenje po trupu Bolnika ozdravi najprej oni zdravnik, do katerega ima zaupanje. Ergo, kako že prosta autosugestija (lastna domišljija) more ugodno ali neugodno vplivati na človeka, pri tem ko vplivi postane mnogo močnejši, če je to domišljijo združeno tudi prepričanje.

Na podlagi tega si potem lahko že z autosugestijo tolmačimo precejšnji del čarovništva v ljubezni, predvsem pa vsa protisredstva in manipulacije, vplivajoče na narod. Konečno tudi ljubezen vzbujajoča sredstva niso povsem izključena, kajti že samo mišljenje, da mi je "narejeno" more zavzeti višek autosugestije.

Enako sugestiji lastne domišljije vpliva na človeka ona, ki je provzročijo drugi ljudje. Tu spada vzdih zapeljane deklice! Premotil me je! Ako se sprejemna oseba nahaja v somnambulizmu (neke vrste meščnost) ali hipnozi, pa daleč presega prvo. V takih slučajih si možgani pretvarjajo vsiljeno voljo v svojo, si prilastujejo eksperimentatorjeve želje ter v tem smislu vplivajo na truplo in njegova psihična svojstva. Zavojček vžigalice je po primerni sugestiji za hipnotizovano osebo 10 kg težak kos železa. V naročje položeno poleno ji s sugestijo lahko pretvorimo v nežno dete. Da poznani so celo eksperimenti, ko je dotik svinčnika, v zatrdilom, da je žareča žica, provzročil opekline na trupu medija. Dalje je omeniti še, da s primerno sugestijo ozdravljajo bolnike, proglašene za neozdravljive.

Da se je v minulosti skušalo tudi na ta način vplivati na ljubimске zadeve, nam priča uporaba narkotičnih rastlin in sredstev. Ž njim se je namreč hotelo truplo posamičnika nekako preparirati za daljnje poskuse. Tovrstna sredstva v obliki pijače morejo enak hipnozi provzročiti nekako umetno spanje, sposobno za sprejemanje sugestije.

V Gudhrumarkwidha II. najdemo opisano neko ljubimsko protisredstvo škandinavskega severa. Tu se med drugim glasi, da se je na rogu, v katerem je bila čarovniška pijača nahajal, kače S. živalskega gobca O in klasu F-S-O-F znači Schlaf (spanje). Oseba naj toraj prespi in pozabi spomine minulosti. Da to more provzročiti le spretna sugestija v hipnozi ali tej sličnemu spanju, je umevno po sebi.

Fascinacija je v našem čarovništvu tudi igrala svojo vlogo. Fascinacija je oni grozni duševni vpliv, ki deloma budnega človeka izroča drugemu, na milost in ne-milost. Ta oblika sugestije služi ponajveč v zločinski namene.

Despine poroča o nekem beraču Castellanu, ki je dne 1. aprila leta 1865 v vasi Guils (Var) začaral neko šestnajstletno deklico

s tem, da je nad njo napravil različne križe itd. Deklica je omedlela na kar jo je Castellan spolsko zlorabil ter jo naposled odvedel s seboj. Deklica se ni mogla ustajati njegovemu vplivu, dasi ga je mrzila iz dna daše. Po preteku petih dni so jo ljudje šele zamogli odtegniti beraču in jo izročiti staršem.

Deklica je pri sodišču izjavila: "Berač je s svojimi kretanjami nad menoj proizvajal tako oblast, da sem večkrat kakor mrtva padla na tla. Z menoj je počenjal kar je hotel. Sicer sem vedela, kakšno usodo da mi pripravlja, toda nisem mogla govoriti, niti se geniti in molče sem morala prenašati najgroznejše muke."

Castellana so pri sodišču v Draguignanu obsodili na dvanaestletno prisilno delo.

Dalje treba navesti mentalno sugestijo (telepatijo). Pod tem izrazom umevamo duševni prenos, misli iz ene osebe na drugo, to pa brez posredovanja čutov. Na vplive mentalne sugestije je vsekako mislil Izidor iz Seville, ko je rekel, da čaravnice s pomočjo zakletbe vznemirjajo elemente in provzročajo nenaravno ljubezen in sovraštvo. Vedeti namreč treba, da je gonilna sila pri tem energična volja in trdno prepričanje, da se zgodi namišljeno.

Potom mentalne sugestije so čarali vsekako oni, ki so se zapirali v sobe in tam izvrševali eksperimente z voščeni kipei in srčki, dalje z oblekami, lasmi in drugimi predmeti določenih oseb. To so bili izobraženejši ljudje, dasi so se glede uspehov nahajali za navadnimi čaravnici. Priproste čaravnice so namreč že od rane mladosti veroval v magično moč čarolij, pri tem ko so si izobraženci, ne verujoči v to, morali šele z raznimi vajami priboriti to prepričanje. Brez prepričanja pa seveda ni bilo uspehov.

Nekateri pisatelji so mišljenja, da je v čarovništvu v ljubezni deloval vonj raznih dišav, posebno na vonj znoj, krvi, sline in drugih snovi, lastnih človeškemu trupu. Ne oporekam, da vonj navedenih snovi in v neki zvezi s spolskimi nagoni, toda delovalna sila v naši vraži vendar ni. Ljudje so te snovi uporabljali, da zadostijo šablono stare magije, ki je zahtevala, da se v sredstvu izrazi osebnost, zahteva ali značaj provzročitelja, oziroma določene žrtve. Svoje osebnosti pa ni možno bolje izraziti, kakor s primesjo snovi lastnega trupa.

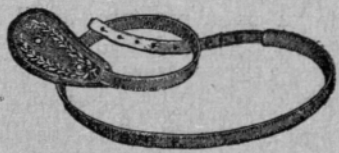
S tem končam. V gornjem obrisu sem cenjenim čitateljem nekoliko predročil najraširjenejšo vražo minulosti in sedanjosti. Da so njena sredstva véasi bila ne-uspešna, je umljivo, večkrat pa so tudi dosegla svoj namen. Poslednji slučajji so jo vzdrževali na površju, jo širili iz naroda v narod, med inteligenco in prostim ljudstvom. Ker se kljub vsestranskemu pritisku ni dala izkoreniniti, temelji na resnični podlagi, katero je v splošnem iskati v raznih načinih sugestije.

Na gornje načine tolmačimo tudi še nekatere druge vraže.

(Konec.)

30.000 modrasov je bilo izročnih v zadnjih 14 dneh okrajnemu predstojništvu v Glamoču v Bosni, ki je moralo izplačati za nje nad 4000 K nagrad.

J. C. HERMANEK,
SLOVANSKI LEKARNAR
585 S. Centre Ave. Chicago, Ill

ima v zalogi razven vedno svežih zdravil, tudi vse kirurške pripravke, eno in dvestranske kilne pasove.

CARL KLANCHNICK
9634 Ave. N. S. Chicago, Ill.

Prodaja mleko, grocerijo, prekajeno in drugo meso, kakor vse v njegovo stroko spadajoče stvari. — Točna postrežba in nizke cene v najboljšo zadovoljnost kupovalcev.

Trgovina s novodobnim obuvalom

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuval najnovejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kaspárjeve Banke

JOSIP REMSKO
GOSTILNÍČAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago

KEGLJIŠČE in DVORANA

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROSEL
SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street,
KENOSHA, WISC.

CUNARD HUNGARIAN AMERICAN LINE

Iz New Yorka v Sredozemsko morje in Adriatična oristanišča. V REKO potom GIBRALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia (Težki 10,000 do 13,000 stotov)
Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.
F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn St., Chicago

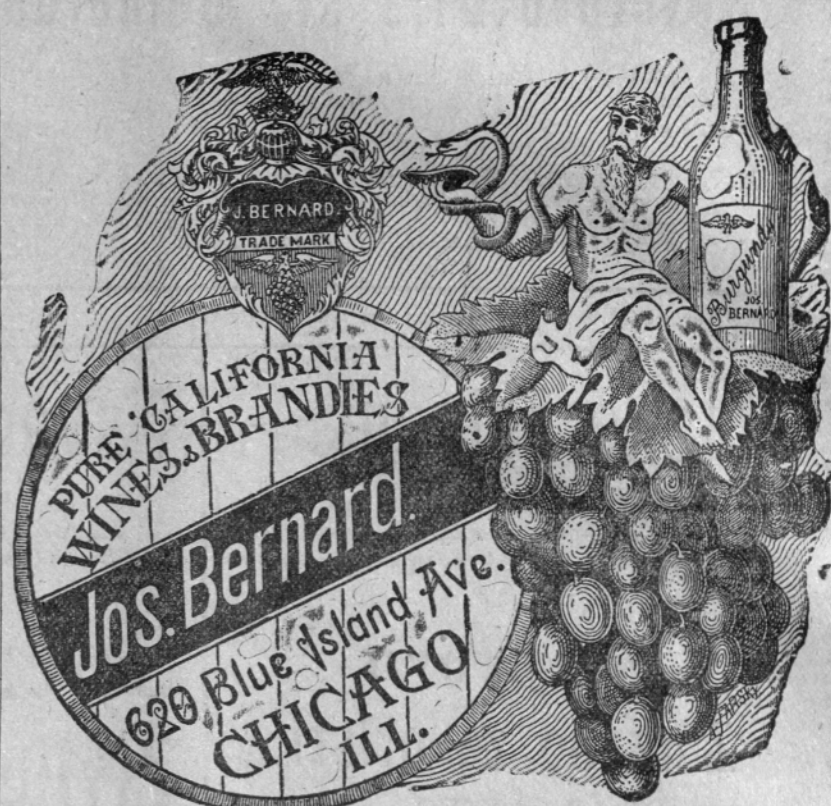
Najnovejša slovanska tvrdka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsim Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokušil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

NAVARNO ZNAMENJE

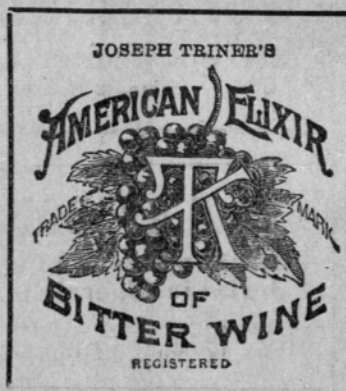
Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopazeno, ali se ga prezre. Taka nejevolja je navarno znamenje narave. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoč provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek,
popolno prebavljenje,
mirno spanje,
ojačilo mišice in živce,
očistilo kri,
dalo zdravo barvo,
energijo, korajžo in
popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakem želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je EDINO GRENKO VINO? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih, Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.